

Rapport

De betrokkenheid van Turkije bij wandaden in Syrië

Een overzicht van de feiten, bewijzen en verdenkingen

Een rapport van mensenrechtenorganisatie **Jubilee Campaign**, in samenwerking met de **Aramese Beweging voor Mensenrechten (ABM)**

Auteur: Liesbeth Janssen | Gorinchem, juni 2014

Inhoudsopgave

Aanleiding voor opstelling rapport.....	4
1. Inleiding.....	5
2. Samenvatting	6
3. Achtergrondschets	
3.1. Internationale belangen	11
3.2. Verhouding tussen Turkije en Syrië.....	12
3.3. Onrust in Nederland.....	13
4. Turkse betrokkenheid bij wandaden in Syrië	
4.1. De faciliterende rol van Turkije voor rebellen	14
4.2. Verdwijning van de twee Syrische bisschoppen	17
4.3. Inname van Kessab	20
4.4. Gebruik van chemische wapens	22
4.5. Uitgelekte tapes omtrent de ‘valse vlagoorlog’	24
4.6. Wapenleveringen door Turkije.....	25
4.7. Klacht tegen Turkije bij het EHRM.....	27
5. Turkije en ISIS: een intieme relatie	
5.1. De groei van ISIS.....	28
5.2. Steun van Turkije aan ISIS	29
6. Aanbevelingen.....	31
7. Contactgegevens	32

Aanleiding voor opstelling rapport

In de afgelopen tijd hebben verschillende parlementsleden in de Tweede Kamer vragen gesteld over de mogelijke betrokkenheid van Turkije bij wandaden in Syrië. Zo heeft Pieter Omtzigt van het CDA maar liefst vijf keer Kamervragen ingediend bij minister Timmermans ter opheldering van verschillende recent uitgekomen alarmerende berichten. Ook de Aramese Beweging voor Mensenrechten (ABM) is reeds langere tijd met het onderwerp bezig en attendeert de Kamer voortdurend op mogelijke nieuwe aanwijzingen voor Turkse inmenging in de Syrische crisis.

Naar aanleiding van de mogelijke betrokkenheid van Turkije bij de ontvoering van twee Syrische bisschoppen heeft ABM, met ondersteuning van Jubilee Campaign, contact gezocht met de Turkse onderzoeksjournalist Erkan Metin. Metin verrichtte diepgaand onderzoek naar de rol van Turkije bij de ontvoering. CDA-lid Pieter Omtzigt heeft Erkan Metin ‘in bijzondere procedure’ ontvangen in de Tweede Kamer, alwaar de bevindingen van zijn onderzoek gepresenteerd werden.

Betreffende de presentatie van Erkan Metin en alle samenhangende zaken stelde Omtzigt het volgende:

“Wij hebben grote zorgen over Syrië en het extremisme daar bij de rebellen; deze komen vooral van buiten Syrië en worden ook van daar uit betaald, bewapend en getraind. Ik heb bewondering voor Erkan Metin, die tegen de stroom in, in het land met de meeste journalisten in de gevangenis, onafhankelijk en moeilijk onderzoek durft te doen.”

De rol van het lid Omtzigt en de bijdrage van het CDA aan de totstandkoming van dit rapport is van grote waarde geweest bij het aan de kaak stellen van de vermoedelijke wandaden van Turkije.

Naar aanleiding van de presentatie van Metin is gebleken dat er behoefte was aan een duidelijk overzicht van de vermoedelijke rol van Turkije bij wandaden in Syrië, dat gepaard zou moeten gaan met ondersteunend bewijs. Met deze gedachte is het onderhavige rapport opgesteld.

1. Inleiding

Op dit moment speelt er veel omtrent de rol van Turkije in Syrië. De afgelopen tijd stapelden de beschuldigingen zich op. Er is vermeende betrokkenheid van Turkije bij de strijd in Syrië, waaronder het bieden van onderdak aan Syrische rebellen, het leveren van wapens aan strijders en zelfs het aanvallen van doelen over de grens in Syrië. De onderzoeksjournalist Seymour Hersh heeft zelfs gewezen op mogelijke Turkse betrokkenheid bij de grote gifgasaanval in de zomer van vorig jaar in Ghouta, bij Damascus. Dat soort berichten zijn schokkend, en blijven aanhouden. Ook is de toestroom van terroristen via Turkije naar Syrië een internationale zorg. Extremisten doen in Syrië ervaring op, radicaliseren in rap tempo en kunnen een bedreiging vormen voor landen waarheen zij terug zullen keren. Zo is er in juni 2014 een aanslag in Brussel geweest, waarbij drie mensen om het leven zijn gebracht door een Syriëstrijder.¹

De Nederlandse regering en de Turkse oppositie² hebben bij de Turkse overheid geïnformeerd naar de reikwijdte van hun betrokkenheid bij het Syrische conflict, maar zij hebben tot nu toe op geen enkele wijze bevredigende antwoorden gegeven.

Tijdens een oorlog wordt er veel tegenstrijdige informatie gepubliceerd, waardoor het moeilijk is de waarheid te achterhalen. Een goede beslissing of beleidsvoering, bijvoorbeeld omtrent de Patriot-eenheden in Adana en de onderhandelingen met Turkije omtrent toetreding tot de Europese Unie, dient echter gebaseerd te zijn op waarheidsgetrouwe informatie. Dit rapport zal daarom pogen de waarheid te onderzoeken omtrent de beschuldigingen tegen Turkije. Het rapport zal een overzicht geven van de beschuldigingen, gevolgd door een overzicht van het bewijs waarmee deze beschuldigingen worden gefundeerd. Het onderzoek is gedaan op basis van informatie die werd gevonden op het internet, in rapporten, overheidsdocumenten en in kranten. Bovendien hebben wij nauw samengewerkt met de Turkse onderzoeksjournalist Erkan Metin, die onderzoek heeft gedaan naar de betrokkenheid van Turkije bij de ontvoering van twee Syrische bisschoppen.³

Alhoewel sommige beschuldigingen bewezen zijn, bleek het ingewikkeld om uitsluitsel omtrent de waarheid van andere beschuldigingen te verkrijgen vanwege het gebrek aan verificering van bronnen. Het is echter evenwel nuttig om te weten wat er tot nu toe wel en niet bewezen kan worden omtrent de rol van Turkije. In een oorlogssituatie kunnen bewijzen en omstandigheden zich snel ontwikkelen en veranderen. Dit rapport is dan ook een interim-rapport om de lezer op de hoogte te stellen van de laatste ontwikkelingen.

Ten slotte merken wij op dat minister Timmermans van Buitenlandse Zaken herhaaldelijk heeft aangegeven dat er geen indicaties zijn die reden geven tot het instellen van een onderzoekscommissie.⁴ Met dit rapport hopen wij minister Timmermans van voldoende indicaties te voorzien ter heroverweging van deze gedachtegang. Wellicht stemt het rapport tot een ander besluit.

1 Eerste aanslag door Syriëstrijder in Brussel zorgt voor ongerustheid, 2 juni 2014, <http://www.knack.be/nieuws/belgie/eerste-aanslag-door-syriestrijder-in-brussel-zorgt-voor-ongerustheid/article-normal-146765.html>

2 Turkey finally designates Jabhat al-Nusra a terrorist group, al-monitor, 6 juni 2014, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2014/06/turkey-al-nusra-terrorist-organization-syria-al-qaeda.html#>

3 Erkan Metin heeft op 17 april 2014 in de Tweede Kamer zijn bevindingen gedeeld tijdens een commissievergadering. <http://www.tweedekamer.nl/vergaderingen/commissievergaderingen/details/index.jsp?id=2014A01500>.

4 Conceptverslag van een algemeen overleg over Turkije d.d. 15 april 2014. Verklaring van de heer Knops (CDA).

Hierna volgt eerst een beknopte samenvatting van de informatie en bewijsvoering in het rapport. Om het rapport niet onnodig uitgebreid te maken, zijn in de samenvatting geen verwijzingen en voetnoten ingevoegd. Deze vindt u wel in de daaropvolgende volledige tekst van het rapport.

2. Samenvatting

Achtergrondschets (3.1.-3.3.)

Turkije en de Europese Unie zijn in velerlei opzicht met elkaar verbonden. Ten eerste is Turkije in onderhandeling omtrent toetreding tot de Europese Unie. Ook heeft Nederland Patriot-eenheden in de Turkse stad Adana en bij de militaire luchtmachtbasis Incirlik gestationeerd. Ook Duitsland en de Verenigde Staten (VS) hebben ieder twee Patriot-eenheden gestuurd. Deze hulp wordt gegeven vanwege het NAVO-lidmaatschap van Turkije, en dient als bescherming tegen aanvallen vanaf Syrisch grondgebied.

Dit betekent echter in geen geval dat Turkije een vrijbrief heeft om eigenstandig gewapende activiteiten op Syrisch grondgebied te ondersteunen. Dit zou Nederland, Duitsland en Amerika bovendien medeplichtig maken; hun militaire aanwezigheid aan de Turks-Syrische grens kan een Syrische militaire reactie immers verhinderen. Ook zou Turkije door het aangaan van een oorlog met Syrië een artikel-5 situatie kunnen creëren. Om deze reden is de opeenstapeling van beschuldigingen, wijzend op de betrokkenheid van Turkije bij ernstige mensenrechtenschendingen in buurland Syrië, een zaak die Nederland – en in groter verband de Europese Unie – direct aangaat.

Ook de toestroom van terroristen via Turkije naar Syrië is een internationale zorg. Extremisten doen in Syrië ervaring op, radicaliseren in rap tempo en kunnen een bedreiging vormen voor landen waarheen zij terug zullen keren. Zo is er in juni 2014 een aanslag in Brussel geweest, waarbij drie mensen om het leven zijn gebracht door een Syriëstrijder.

Minister Timmermans van Buitenlandse Zaken heeft gesteld dat er tot nu toe geen indicaties zijn om over te gaan tot het instellen van een onderzoekscommissie omtrent de rol van Turkije bij wandaden in Syrië. De hoop is dat dit rapport zal aangeven dat er wel degelijk voldoende indicaties aanwezig zijn om tot actie over te gaan.

De situatie in Syrië is reeds lange tijd schrijnend. Volgens de Verenigde Naties (VN) zijn er in het afgelopen jaar 5.000 mensen per maand vermoord. Het zou zeer ernstig zijn wanneer blijkt dat Turkije hier direct of indirect aan meewerkt. Aan de hand van de volgende onderwerpen zal de rol van Turkije en het tot nu toe gevonden bewijs belicht worden.

De faciliterende rol van Turkije voor rebellen (4.1.)

Ten eerste speelt Turkije een faciliterende rol voor zowel de Syrische oppositie als extremistische groeperingen die in Syrië strijd voeren en Turkije daarbij als voorportaal of uitvalsbasis gebruiken.

Ooggetuigen vertelden in *Trouw* dat de inname van het Armeense stadje Kessab op 22 maart 2014 werd uitgevoerd door mannen die vanaf de Turkse grens binnenvielen. De gewonde strijders werden aanhoudend met Turkse ambulances naar Hatay in Turkije gebracht en in plaatselijke Turkse ziekenhuizen behandeld. Het artikel in *Trouw* meldt dat het waarschijnlijk gaat om de groepen Ahrar al Sham, Harikat Sham al Islamiyya en het aan al-Qaida gelieerde Jabhat al-Nusra.

In een artikel van de *New York Times* staat beschreven dat de Turkse regering de leiding heeft over een groot gedeelte van wapentransportprogramma's voor Syrië. Zij volgen onder andere vrachtwagens met militaire goederen die via schepen Turkije inkomen en via het Turkse grondgebied Syrië in reizen. Dit doet de Turkse overheid onder andere door zenders op vrachtwagens te bevestigen die via schepen Turkije binnen komen en via het land Syrië intrekken.

In het laatste terrorismeverslag van de Amerikaanse regering wordt Turkije omschreven als een 'doorvoerhaven' van militanten behorende tot al-Nusra en ISIS. Het Amerikaanse "Department of the Treasury" meldt dat netwerken via Turkije geld en strijders Syrië binnen smokkelen om aldaar aan al-Qaida geaffilieerde elementen te steunen. Het Britse ministerie van Buitenlandse Zaken raadt op haar website burgers zelfs af om naar Zuid-Turkije te reizen: "Buitenlandse strijders passeren dit gebied om zich aan te sluiten bij al-Qaida en ISIS in Syrië."

De website Al-Monitor stelt daarnaast in een artikel dat het geen geheim is dat Turkije logistieke steun biedt aan de aan al-Qaida geaffilieerde groeperingen zoals Jabhat al-Nusra.

Wanneer niet aangetoond kan worden dat Turkije actieve steun geeft aan extremisten, kan op zijn minst aangetoond worden dat het land geen inspanning levert om misdadigers tegen te houden en misdaden te bestraffen, en bovendien een faciliterende rol speelt voor mogelijke extremisten die in Syrië misdaden begaan.

Verdwijning van de twee Syrische bisschoppen (4.2.)

Op 22 april 2013 zijn de Syrische aartsbisschoppen Yuhanna Ibrahim en Paulus Yazici ontvoerd. De vermoedelijke dader is opgepakt door Turkije. Het land heeft in eerste instantie echter niet de waarheid gesproken over het verblijf van de vermoedelijke dader, genaamd Abu Banat. Sterker nog, Turkije verzweg dat Banat in de Turkse gevangenis in Istanbul was gevangen gezet.

Uiteindelijk wordt Abu Banat aangeklaagd voor verboden wapenbezit en betrokkenheid met al-Qaida. Bij zijn eerste hoorzitting op 21 mei in Bakirköy (Istanbul) verklaarde hij door de Turkse geheime dienst (MIT) voorzien te zijn van auto's, geld en wapens. Zijn groep stond voortdurend in contact met de geheime dienst. Banat verklaarde dat Turkije zijn groep persoonlijk hielp omdat zij vochten tegen de soldaten van al-Assad.

Abu Banat is daarnaast schuldig aan onthoofdingen en ernstige mensenrechtenschendingen, die hebben plaatsgevonden in Syrië. Deze zijn te zien op Youtube. Wat de rol van Turkije bij de

ontvoeringen van de bisschoppen was, alsook bij de andere misdaden die Abu Banat en zijn groep hebben gepleegd in Syrië, is tot nu toe nog onduidelijk. Het is echter wel duidelijk dat Turkije weigert hem te berechten voor zijn misdaden begaan op Syrische bodem en zich ook niet verder wil verdiepen in de ontvoering van de twee bisschoppen.

Inname van Kessab (4.3.)

Eind maart 2014 hebben naar schatting een paar duizend jihadisten vanuit Turks grondgebied de aanval geopend op Syrië. Daarbij hebben ze diverse dorpen ingenomen, waaronder het Armeense dorp Kessab. Volgens ooggetuigen kwamen er duizenden aan al-Qaida gelieerde strijders de Turkse grens over en openden op verschillende plaatsen de aanval op Kessab. Ooggetuigen verklaarden ook dat in Turkije de ziekenauto's klaarstonden voor gewonde jihadisten, en het Turkse leger zou zelfs artilleriesteun hebben gegeven.

Tegelijkertijd werd in hetzelfde gebied een Syrische MiG uit de lucht gehaald door de Turkse luchtmacht. Het toestel stortte neer in Syrië. Dat is mogelijk toeval, maar het kan zijn dat Turkije daarmee als luchtmacht voor de jihadisten fungeerde. Volgens krantenberichten bombardeerde het Syrische vliegtuig rebellen die een aanval uitvoerden op de stad Kessab. Het vliegtuig zou vlam hebben gevat in Syrisch luchtruim en neergestort zijn in Syrië.

In de *Radikal*, een liberaal Turks dagblad, stelden getuigen dat twee tanks, dertig semi's en verschillende pick-up trucks met DShK machinerie de grens over kwamen. Volgens sommigen heeft de Turkse overheid de Syrische legerbasis in de buurt van Kessab beschoten.

Ibrahim Idlibi, de leider van de Lighting Brigade die deelnam aan het offensief, meldde trots dat zij hun anti-vliegtuigwapens en raketten hebben gekregen van Turkije.

Gebruik van chemische wapens (4.4.)

In mei 2013 zijn meer dan tien leden van al-Nusra gearresteerd in zuidelijk Turkije met volgens de lokale politie meer dan twee kilo sarin-gas in hun bezit. Vijf van de gearresteerden zijn vrijgelaten na een korte detentie, de anderen werden vrijgelaten in afwachting van de rechtszaak. In de tussentijd stond de Turkse pers vol met speculaties dat de regering-Erdogan probeert te verhullen dat deze betrokken is bij het steunen van rebellen. Het verslag van de U.S. Defense Intelligence Agency (de DIA is de Amerikaanse veiligheidsdienst) zag de arrestatie als bewijs dat al-Nusra meer toegang heeft gekregen tot chemische wapens. Volgens de Britse oud-spion Alastair Crooke heeft de Turkse regering veel samen gewerkt met al-Nusra.

De onderzoeksjournalist Seymour Hersh heeft in een artikel eveneens gesteld interessante informatie te hebben gevonden. De DIA en andere bronnen lieten zien dat het sarin-gas, dat werd gebruikt tijdens de gifgasaanval op Ghouta op 21 augustus 2013, was geleverd door Turkije, en dat het niet in Ghouta heeft kunnen komen zonder Turkse steun. De Turken zouden ook training hebben gegeven in het produceren van sarin.

De Turkse regering zou de aanval op Ghouta hebben gepleegd om Obama over diens 'red line' te trekken.

Daarnaast heeft de Turkse journalist Erkan Metin tijdens een bijeenkomst in de Tweede Kamer verteld dat enkele maanden geleden een Turkse Nederlander is aangehouden, die bekende dat hij sarin-gas vanuit Nederland naar Syrië vervoerde.

Uitgelekte tapes omtrent de 'valse vlagoorlog' (4.5.)

In maart 2014 zijn tapes uitgelekt over een 'valse vlagoorlog' die Turkije zou willen ontketenen tegen Syrië. Op deze audiotapes zijn topministers van de regering-Erdogan te horen, waaronder de minister van Binnenlandse Zaken en directeur van de Turkse MIT Hakan Fidan. Ze bespreken een mogelijkheid om het graf van Suleyman Shah, de grootvader van het Ottomaanse Rijk, in Syrië te laten aanvallen. Dit graf staat op Turks grondgebied in Syrië. Deze 'valse vlagoperatie' bij de Turkse graftombe in Syrië, door Turkse huurlingen uitgevoerd, zou Ankara van een legitieme reden voorzien om Syrië aan te vallen met de steun van de internationale gemeenschap.

Naar aanleiding van deze uitgelekte gesprekken heeft de regering-Erdogan op 27 maart 2014 *YouTube* uit de lucht gehaald.

De Turkse regering heeft desgevraagd verklaard dat inderdaad een bespreking heeft plaatsgevonden, dat deze bespreking illegaal is opgenomen en gepubliceerd, en dat sommige delen van de opnames zijn gemanipuleerd.

Wapenleveringen door Turkije (4.6.)

Op 1 januari 2014 heeft de Turkse politie bij een wegblokkade in de grensprovincie Hatay een vrachtwagen tegengehouden. De politie wilde de vrachtwagen onderzoeken, maar de MIT, die de wagen begeleidde naar Syrië, hield dit tegen. Zij vertelden dat de wagen vol zat met kleding en medicijnen voor de Turkmen in Syrië. De vraag is nu waarom een dergelijke lading door de MIT moest worden begeleid. Een paar dagen later heeft de organisatie van de Turkmen ontkend hulpgoederen te hebben gekregen van Turkije. De openbare aanklager heeft een levenslange gevangenisstraf geëist voor het personeel vanwege het bekendmaken van een 'staatsgeheim'.

In november 2013 is een vrachtwagen met 1200 raketten tegengehouden buiten Adana, dichtbij de Syrische grens. Deze was op weg naar de rebellen in Syrië, maar werd tegengehouden bij de politiegrenspost. In december 2013 rapporteerden lokale media dat de Turkse regering sinds juni 47 ton wapens heeft verstuurd naar de rebellen. Turkije ontkent dit zelf. Volgens een artikel in *Trouw* steunde de Turkse regering de rebellen in het noorden van het land met wapens.

Verder hebben de Verenigde Staten de groepering al-Nusra enkele jaren geleden al aangewezen als terroristische organisatie. Turkije heeft dit echter pas in juni 2014 gedaan. Dit geeft een indicatie van het feit hoe Turkije tot voor kort tegenover deze terroristische groep stond.

Vali Nasr van de prestigieuze Johns Hopkins University in Maryland sprak tijdens een vergadering van de Amerikaanse senaat over Syrië. Hij vertelde dat o.a. Turkije de rebellen steunt door middel van wapenleveringen en op financieel gebied, om zo een offensief te kunnen vormen tegen het leger van Assad.

Klacht tegen Turkije bij het EHRM (4.7.)

De leider van de Internationale Coalitie tegen Straffeloosheid heeft een klacht ingediend tegen de Turkse premier en anderen voor hun rol in het begaan van oorlogsmisdaden in Syrië. Het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) heeft in maart 2013 de klacht tegen Erdogan geaccepteerd.

De 'Syria Times' heeft de laatste ontwikkelingen gerapporteerd over de klacht van het EHRM. Erdogan zou betrokken zijn bij een aantal dodelijke aanvallen in Syrië, welke volgens advocaten gezien kunnen worden als oorlogsmisdaden. Ook zou Erdogan volgens de aanklacht terroristen in Syrië hebben ondersteund en huurlingen hebben gebruikt voor het bestelen van fabrieken in Aleppo. Verder zou hij betrokken zijn bij ontvoeringen van Libanezen, alsook nonnen uit Maaloula en de twee aartsbisschoppen Yuhanna Ibrahim en Paulus Yazici, afkomstig uit Aleppo.

Turkije en ISIS: een intieme relatie (5.1.-5.2.)

ISIS is op dit moment veelvuldig in het nieuws. Deze groepering wil in Syrië en Irak een islamitische staat vestigen. Door de chaos en het machtsvacuüm in Syrië heeft deze groep volop de ruimte gekregen om 'op te bloeien'. Strijders van over de hele wereld sluiten zich bij hen aan om jihad te voeren. Een groot deel van de strijders komt via Turkije de grens over naar Syrië. Turkije houdt de grenzen wagenwijd open, zoals beschreven staat in paragraaf 4.1., en geeft vermoedelijk zelfs steun aan de strijders. Leden van terroristische groeperingen krijgen medische zorg in Turkse ziekenhuizen. Er bestaan zelfs ooggetuigenverslagen waarin wordt beschreven hoe Turkse ambulances rijden naar plaatsen waar Koerden en ISIS tegen elkaar strijden. Gewonde ISIS-strijders worden met de ambulances naar Turkse ziekenhuizen gebracht voor verzorging. Vermoed wordt dat Turkije ISIS steunt met logistiek, geld en wapens. Turkije heeft waarschijnlijk zoveel mogelijk groeperingen gesteund die tegen het leger van Assad en de Koerden vchten. Hierin hebben zij geen onderscheid gemaakt in extremistische en meer gematigde groeperingen. Een belangrijk deel van het probleem in Syrië en Irak is nu echter het extremisme in naam van de islam.

Nu volgt de volledige tekst van het rapport.

3. Achtergrondschets

3.1. Internationale belangen

Het conflict in Syrië is in 2014 het vierde jaar ingegaan. De regering van Assad heeft zich op grote schaal schuldig gemaakt aan mensenrechtenschendingen en oorlogsmisdaden. De overheid ondernam met oplopende frequentie aanvallen met steeds dodelijkere wapens. Legereenheden van de overheid martelden gevangenen en executeerden inwoners.⁵ Opstanden werden op bloedige wijze neergeslagen, met honderden doden als gevolg. Het volk kwam in opstand, hetgeen in 2011 resulteerde in een burgeroorlog die anno 2014 nog steeds voortduurt. De totale Nederlandse hulp voor slachtoffers van de Syrische crisis bedraagt tot op heden ruim 61 miljoen euro. Dit is naast de reguliere bijdragen aan VN-programma's.⁶

De Verenigde Naties hebben op 13 juli 2013 reeds aangegeven dat het dodental in Syrië bijna tot 93.000 is gerezen. Op 1 april 2014 meldde het Syrische Observatorium voor de Mensenrechten dat het totale aantal doden ten gevolge van de burgeroorlog de 150.000 is gepasseerd⁷. Een derde daarvan zijn burgers. Sinds de situatie afgelopen jaar dramatisch is verslechterd, worden per maand meer dan 5.000 mensen vermoord.⁸

Turkije grenst aan Syrië. Om deze reden beschermen sinds januari 2013 twee Nederlandse Patriot-eenheden met circa 270 Nederlandse militairen de Turkse stad Adana en de luchtmachtbasis Incirlik tegen een eventuele dreiging van Syrische raketten. Daarnaast leveren de VS en Duitsland eveneens ieder twee Patriot-eenheden op verzoek van NAVO-bondgenoot Turkije. De inzet van de Patriot-eenheden is met een jaar verlengd tot januari 2015. De Nederlandse Patriotmissie in Turkije kost de Nederlandse overheid jaarlijks 42 miljoen euro.⁹

Nu Nederland actief hulp geeft aan Turkije is het van belang dat de rol van Turkije helder is en overeenkomt met de maatstaven waaraan het wordt geacht te voldoen als NAVO-lid. Ook zou Turkije geen militaire activiteiten moeten uitvoeren of ondersteunen die tot mogelijke Syrische militaire reacties kunnen leiden. Dit zou namelijk tot gevolg hebben dat de Nederlandse Patriots niet meer louter als verdediging worden gebruikt, maar het karakter van een rugdekkingswapen krijgen voor Turkse illegale activiteiten. Daarnaast zou Turkije een oorlog tegen Syrië kunnen ontketenen en daarmee een artikel 5-situatie creëren.¹⁰

Een bijkomende relevante situatie zijn de toetredingsonderhandelingen die de Europese Unie in oktober 2005 met Turkije is begonnen. Er is geen toetredingsdatum vastgelegd en het staat daardoor nog niet vast of Turkije daadwerkelijk tot de Europese Unie zal toetreden. Een eventuele toetreding is afhankelijk van de vorderingen van de regering van Turkije met het doorvoeren van hervormingen die diverse belangrijke facetten van de Turkse samenleving bestrijken.

5 <http://www.hrw.org/middle-eastn-africa/syria>

6 <http://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/dossiers/syrie.jsp>

7 <http://www.reuters.com/article/2014/04/01/us-syria-crisis-toll-idUSBREA300YX20140401>

8 <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=45162#.U2s4TPmSyLE>. Het totaal aantal slachtoffers werd op 13 juni 2013 geschat op 93.000. Nadat dit aantal de 100.000 passeerde, is de VN gestopt met het tellen van de doden in de Syrische burgeroorlog.

9 Zie motie van het lid De Roon, http://www.tweedekamer.nl/kamerleden/alle_kamerleden/roon_raymond/meer/index.jsp?fld_prl_indienern_aam=R.+de+Roon&Type=Kamerlid&qry=R.+de+Roon&srt=date%3Adesc%3Adate&fld_prl_soort=Motie&dpp=15&clusterName=Moties

10 De kern van het NAVO-verdrag bestaat uit artikel 5, dat stelt dat een aanval op één van de NAVO-landen door de anderen zal worden opgevat als een aanval op allemaal en dat alle landen zullen samenwerken om de aanval af te weren.

3.2. Verhouding tussen Turkije en Syrië

Om te begrijpen hoe Turkije zich verhoudt tot Syrië zal hieromtrent allereerst een bondige uiteenzetting worden gegeven:

Turkije en Syrië grenzen over een lengte van 900 kilometer aan elkaar. Turkije heeft de grenzen in een aantal periodes open gehouden voor vluchtelingenstromen en in oktober 2013 waren reeds 600.000 Syrische vluchtelingen in Turkije opgenomen.¹¹ Regelmatig wordt de grens echter gesloten. Er is bij Qamishli zelfs een muur op de grens gebouwd om de Koerden te beletten de grens over te steken.¹²

Alhoewel vroeger goed, is de relatie tussen Turkije en Syrië verslechterd sinds de onrust in Syrië. Nu poogt Turkije de Syrische regering van Bashar al-Assad af te zetten; in augustus 2012 zijn zij hierover in overleg gegaan met de Verenigde Staten.¹³ Dit is gedeeltelijk veroorzaakt door een reeks incidenten.

In juni 2012 heeft de Syrische regering een Turkse straaljager neergeschoten omdat deze over Syrisch gebied vloog.¹⁴ Een Syrische bom doodde in oktober 2012 vijf Turken op Turks grondgebied, waarop Turkse troepen het vuur openden op Syrië. Er bleef onzekerheid omtrent de afkomst van de bom.¹⁵ In september 2013 schoot de Turkse luchtmacht een Syrische helikopter neer en in maart 2014 heeft Turkije een Syrisch gevechtsvliegtuig neergehaald. Het vliegtuig zou het Turkse luchtruim hebben geschonden tijdens een aanval op een grensovergang.¹⁶

In 2012 heeft de Turkse overheid de ambassade in Syrië gesloten vanwege veiligheidsredenen.¹⁷ De *New York Times* meldde dat de oplopende spanningen tussen Turkije en Syrië een extra moeilijke dimensie krijgen doordat Turkije lid is van de NAVO. Een aanval op één van de leden wordt gezien als een aanval op de gehele groep. Dit impliceert dat de NAVO in het conflict in het Midden-Oosten wordt gezogen. In oktober 2012 heeft de secretaris-generaal van de NAVO, Anders Fogh Rasmussen, benadrukt dat de NAVO reeds nodige maatregelen heeft genomen om Turkije te beschermen en te verdedigen wanneer dit nodig is.¹⁸

De Turkse president Erdogan verklaarde op 4 oktober 2012 dat Turkije niet geïnteresseerd is in een oorlog met Syrië, maar dat de situatie daar wel in de buurt komt.¹⁹

11 Meer dan 600.000 Syriërs in Turkije, 21 oktober 2013, het Parool, <http://www.parool.nl/parool/nl/225/BUITENLAND/article/detail/3530655/2013/10/21/Meer-dan-600-000-Syriërs-in-Turkije.dhtml>

12 Turkey's wall on Syrian border divides Kurds, 26 november 2013, Babelmed, <http://eng.babelmed.net/cultura-e-societa/73-turkey/13172-turkeys-wall-on-syrian-border-divides-kurds.html>

13 Turkey, U.S. Officials Hold First Operational Meeting On Syria, 23 augustus 2012, Defense News, <http://www.defensenews.com/article/20120823/DEFREG04/308230005/Turkey-U-S-Officials-Hold-First-Operational-Meeting-Syria?odyssey=nav%7Chead>

14 Syria - Turkey tension: Conflicting arguments on Phantom, 3 juli 2012, BBC News, <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-18689037>

15 Turkey-Syria border tension, 4 oktober 2012, The Guardian, <http://www.theguardian.com/world/2012/oct/04/turkey-syria-threat-security-live>

16 Turkije haalt Syrisch gevechtsvliegtuig neer, 24 maart 2014, NRC, <http://www.nrc.nl/handelsblad/van/2014/maart/24/turkije-haalt-syrisch-gevechtsvliegtuig-neer-1361416>

17 Syria Uprising: Turkey Closes Embassy, Recalls Ambassador As Forces Shell Homs, 26 maart 2012, the Huffington Post, http://www.huffingtonpost.com/2012/03/26/syria-turkey-embassy-recalls-ambassador_n_1379383.html

18 Turkey, Seeking Weapons, Forces Syrian Jet to Land, 10 oktober 2012, http://www.nytimes.com/2012/10/11/world/middleeast/syria.html?_r=0

19 Turkey-Syria border tension - Thursday 4 October 2012, 4 oktober 2012, The Guardian, <http://www.theguardian.com/world/2012/oct/04/turkey-syria-threat-security-live>

Anderhalf jaar later, op 30 maart 2014 stelt de Turkse president Tayyip Erdogan dat Syrië in oorlog is met Turkije. In een speech zegt hij: 'Syrië valt Turkse vliegtuigen lastig, ze hebben 74 broeders gedood en ze zullen ervoor boeten. 'Hopelijk doelt Erdogan hierop maatregelen zoals strafrechtelijke vervolging.'²⁰

3.3. Onrust in Nederland

In de Tweede Kamer is er onrust geweest omtrent de waarheid van diverse aantijgingen aan het adres van de Turkse overheid. Verschillende moties zijn ingediend, wel te verstaan:

- de motie tot zo spoedig mogelijke terugtrekking van de Patriotmissie uit Turkije;²¹
- de motie om in internationaal verband onderzoek te bepleiten naar de mogelijke steun van Turkije aan de ontwikkeling van de chemische wapencapaciteit van jihadisten in Syrië, alsmede hernieuwd onderzoek te bepleiten naar de schuldvraag en de toedracht van de chemische aanval op Ghouta;²²
- de motie tot bepleiting van een in internationaal verband onafhankelijk onderzoek naar mogelijke Turkse betrokkenheid bij de oorlog in Syrië;²³

Alle moties zijn afgewezen.

Daarnaast heeft het kamerlid Segers een motie ingediend in maart 2014 welke verzoekt te onderzoeken of de recente ontwikkelingen in Turkije voor de lidstaten aanleiding zijn om hun positie ten aanzien van de toetredingsonderhandelingen te herzien. Ook werd daarin de Nederlandse regering verzocht steun te zoeken bij andere lidstaten voor het gedeeltelijk stopzetten dan wel opschorten van de pre-accessiegelden. Deze motie is aangenomen. Dit op grond van het feit dat er in Turkije nog steeds serieuze tekortkomingen op het terrein van de rechtsstaat en mensenrechten zijn en dat hierdoor de huidige situatie niet in lijn is met de vereiste Europese normen en maatstaven.²⁴

Volgend op deze achtergrondschets is het verontrustend dat er steeds meer aanwijzingen verschijnen die aangeven dat Turkije bijdraagt aan wandaden in Syrië. De motie, ingediend door leden Voordewind, van Bommel en Knops, ter verder onderzoek naar de rol van Turkije in het steunen van extremisten is afgewezen. Eveneens heeft de grootste oppositiepartij van Turkije, de Republikeinse Volks Partij (CHP) meerdere keren verzocht een parlementaire onderzoekscommissie op te stellen om de waarheid te onderzoeken omtrent de vermoedelijke steun van Turkije voor aan al-Qaida geaffilieerde groepen in Syrië. Aan hun verzoeken is dienovereenkomstig geen gehoor gegeven door Turkije.

Minister Timmermans van Buitenlandse zaken heeft herhaaldelijk aangegeven dat er geen indicaties zijn die reden geven tot het instellen van een onderzoekscommissie.²⁵ Met dit rapport hopen wij minister Timmermans van voldoende indicaties te voorzien ter heroverweging van deze gedachtegang. Wellicht stemt dit rapport tot een ander besluit.

²⁰ How Erdogan's jubilant victory speech targeted his two biggest enemies, 31 maart 2014, Washington Post,

<http://www.washingtonpost.com/blogs/worldviews/wp/2014/03/31/how-erdogans-jubilant-victory-speech-targeted-his-two-biggest-enemies/>

²¹ VAO Turkije (AO d.d. 16/04), p. 3,

http://www.tweedekamer.nl/vergaderingen/plenaire_vergaderingen/details/index.jsp?date=24-04-2014#2014A01684

²² VAO Turkije (AO d.d. 16/04), p. 2,

http://www.tweedekamer.nl/vergaderingen/plenaire_vergaderingen/details/index.jsp?date=24-04-2014#2014A01684

²³ VAO Turkije (AO d.d. 16/04), p. 1,

http://www.tweedekamer.nl/vergaderingen/plenaire_vergaderingen/details/index.jsp?date=24-04-2014#2014A01684

²⁴ Motie van het lid Segers, 31 maart 2014, <http://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail.jsp?id=2014Z05845&did=2014D11542>

²⁵ Conceptverslag van een algemeen overleg over Turkije d.d. 15 april 2014. Verklaring van de heer Knops (CDA).

4. Turkse betrokkenheid bij wandaden in Syrië

4.1. De faciliterende rol van Turkije voor rebellen

Algemeen bekend is dat Turkije een faciliterende rol speelt in het ondersteunen van oppositionele partijen die strijden tegen het regime van al-Assad.

Ook de *New York Times*²⁶ meldt dit. Qatar en Saoedi-Arabië zonden sinds 2012 via Turkije militaire materialen naar de oppositie. De Turkse overheid gaf toestemming om de toestroming van wapens via de lucht toe te laten nemen. Meer dan 160 militaire vluchten, ondernomen door Jordanië, Saoedi-Arabië en Qatar, zijn geland op het Esenboga vliegveld in de buurt van Ankara en andere Turkse vliegvelden. De meeste vluchten hebben plaatsgevonden sinds november 2013, toen de frustratie van onder andere Turkije toenam over de –naar het scheen – ophanden zijnde overwinning van het goed bewapende leger van Assad.

In het artikel van de *New York Times*²⁷ wordt beschreven dat de Turkse regering de leiding heeft over een groot gedeelte van het wapentransport programma; zij volgen onder andere vrachtwagens met militaire goederen die via schepen Turkije inkomen en via het Turkse grondgebied Syrië in reizen. Dit doet de Turkse overheid onder andere door zenders op vrachtwagens te bevestigen die via schepen Turkije binnen komen en via het land Syrië intrekken. De schaal van de verschepingen had een aanzienlijke omvang, verklaarden functionarissen die bekend waren met de ‘pijplijn’ voor wapens. Dit wordt ook bevestigd door een onderzoeker die gespecialiseerd is in wapenhandel en data heeft verzameld omtrent de betrokken transportvliegtuigen. Hugh Griffiths van het Stockholm International Peace Research Institute, die illegale wapentransacties bijhoudt, schat de omvang van de militaire goederen op 3500 ton. De intensiteit en de frequentie van de vluchten duiden op een grondig geplande en gecoördineerde militaire logistieke operatie.

Meerdere vluchten van Saoedische vliegtuigen werden waargenomen door burgers die pendelden van en naar Ankara. Enkele politici behorende tot de Turkse oppositie werden hieromtrent ingelicht. Atilla Kart, een lid van het Turkse parlement, stelt dat het gebruik van het Turkse luchtruim voor het verschepen van wapens voor het Syriëconflict tot gevolg heeft dat Turkije onderdeel van het conflict is geworden. De regeringen van Turkije, Qatar en Saoedi-Arabië ontkennen echter het transporteren van wapens of het ondernemen van enige andere activiteiten omtrent wapenvoorzieningen voor activiteiten in Syrië. De Turkse overheid heeft geen officiële goedkeuring verleend aan militaire steun voor Syrische rebellen.²⁸

Professor Daoud Khairallah van de befaamde Georgetown University in Washington vertelde aan de televisiezender *Russia Today* dat “Turkije een lange geschiedenis heeft in het helpen van gewapende mensen van over de hele wereld die tegen het Syrische regime willen vechten”. Volgens hem helpt Turkije hen de grens naar Syrië over te komen en trainen ze de strijders.²⁹

26 Arms airlift to Syria rebels expands, with aid from C.I.A., 24 maart 2013, The New York Times, http://www.nytimes.com/2013/03/25/world/middleeast/arms-airlift-to-syrian-rebels-expands-with-cia-aid.html?pagewanted=all&_r=0

27 Arms airlift to Syria rebels expands, with aid from C.I.A., 24 maart 2013, The New York Times, http://www.nytimes.com/2013/03/25/world/middleeast/arms-airlift-to-syrian-rebels-expands-with-cia-aid.html?pagewanted=all&_r=0

28 Arms airlift to Syria rebels expands, with aid from C.I.A., 24 maart 2013, The New York Times, http://www.nytimes.com/2013/03/25/world/middleeast/arms-airlift-to-syrian-rebels-expands-with-cia-aid.html?pagewanted=all&_r=0

29 Turkey likely knew about Syrian rebel siege of Christian town, 1 april 2014, RT (Russia Today).

Bij de aanval op Kessab in Syrië eind maart 2014 beschuldigden de ontvluchte Armeniërs de Turken. In de krant *Trouw* meldden ooggetuigen dat de gewonde strijders van de Syrische oppositie voortdurend met Turkse ambulances naar Hatay in Turkije werden gebracht en in plaatselijke Turkse ziekenhuizen werden behandeld. Het artikel van *Trouw* meldt dat het waarschijnlijk gaat om de groepen Ahrar al Sham, Harikat Sham al Islamiyya en het aan al-Qaida gelieerde Jabhat al-Nusra. Ook verklaarden ooggetuigen dat er vanaf de Turkse grens raketten direct op de Syrische legerpostvlogen.³⁰

Abu Suhaib, de Libische lokale leider van Jaish al-Muhajireen wal-Ansar³¹, en zijn mannen hebben ook meerdere keren medische behandeling gekregen in Turkije, ook gedurende de aanval op 4 augustus 2013 bij welke Abu Suhaib twee keer werd verwond.³²

Human Rights Watch haalt in een rapport van oktober 2013 een Westerse diplomaat aan die stelt dat meerdere EU-lidstaten bezorgd zijn over de stroom van onderdanen die via Turkije Syrië intrekken.

In het rapport van *Human Rights Watch* staat ook dat volgens Syrische autoriteiten, mediareportages, Westerse diplomaten en directe observaties vele buitenlandse strijders via Turkije toegang krijgen tot Noord-Syrië. Hier vandaan smokkelen zij wapens, ontvangen geld en andere materialen, en komen ze soms terug voor medische zorg.³³

Volgens een humanitaire werker in Turkije komen buitenlandse vechters alleen Latakia (gebied in West-Syrië) binnen via Turkije; zij vliegen zelfs naar het Hatay vliegveld in de Turkse grensprovincie Hatay, waar zij worden opgehaald door buitenlandse vechters.³⁴

De Turkse oud-diplomaat Oktay Aksoy, tegenwoordig analist bij het Foreign Policy Institute in Ankara, erkent dat zijn regering 'sommige' rebellen indirect steunt. Aksoy stelt dat Turkije een 'veilige haven' voor strijders is. Wanneer het hen in Syrië te heet onder de voeten wordt, bijvoorbeeld tijdens een militair offensief, dan kunnen ze in Turkije terecht.³⁵

Een artikel in *Trouw* genaamd 'Jihadisten wandelen vrij Turkije in en uit' geeft een goed inzicht in de situatie aan de grens tussen Turkije en Syrië.³⁶

'De Turken wisten al langer dat hun Syrische grens niet meer is wat die is geweest. Na het uitbreken van de burgeroorlog in het buurland hebben anti-regeringsstrijders en vluchtelingen altijd zonder al te veel controle tussen de twee landen kunnen bewegen. Volgens de Turkse oppositie is de Turkse regering de laatste tijd een nieuwe fase ingegaan in haar partijdigheid in de Syrische oorlog. We kunnen niet meer spreken over een grens tussen Turkije en Syrië. Die is zo goed als opgeheven, aldus een van de oppositieleiders.'

30 Turkije helpt rebellen actief, 24 april 2014, de Trouw.

31 Volgens de BBC is dit een jihadistische groep die geaffilieerd is aan Al-Qaida. <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-2515110>

32 Human rights Watch, You can still see their blood, oktober 2013 blz. 93.

33 Human rights Watch, You can still see their blood, oktober 2013 blz. 93.

34 Human rights Watch, You can still see their blood, oktober 2013 blz. 93.

35 Turkije, het 'Pakistan van de Middellandse Zee', 27 mei 2014, Trouw.

36 Dit artikel is geschreven door Erdal Balci vanuit Istanbul in april 2014.

Op de Turkse televisie reageerde Haluk Koc, de vicevoorzitter van de republikeinse CHP, op de recente situatie aan de Turks-Syrische grens. Koc zei dat de Turkse premier Tayyip Erdogan medeverantwoordelijk is voor de burgeroorlog in het buurland. Koc stelde: “De Turkse regering heeft enorm geblunderd door zich zo partijdig op te stellen. Niet alleen Turkije betaalt de tol voor Erdogans steun aan de Syrische rebellen, maar het hele Syrische volk. Erdogan is direct verantwoordelijk voor het bloed dat vloeit in Syrië.” In een grensstad als Ceylan Pinar is er voortdurend verkeer van strijders die tussen de twee landen heen en weer pendelen. Gewonde Syrische strijders worden in Turkse ziekenhuizen behandeld. Volgens berichten in de Turkse pers wordt het ook alom geaccepteerd dat jihadisten via de Turkse grenssteden Syrië binnenwandelen om tegen het leger van president al-Assad te vechten.

In het laatste terrorismeverslag van de Amerikaanse regering wordt Turkije omschreven als een ‘doorvoerhaven’ van militanten behorende tot al-Nusra en ISIS. Het Amerikaanse “Department of the Treasury” meldt dat netwerken via Turkije geld en strijders Syrië binnen smokkelen om aldaar aan al-Qaida geaffilieerde elementen te steunen.³⁷ Het Britse ministerie van Buitenlandse Zaken raadt op haar website burgers zelfs af om naar Zuid-Turkije te reizen: “Buitenlandse strijders passeren dit gebied om zich aan te sluiten bij al-Qaida en ISIS in Syrië.”³⁸

Ook de Israëlische generaal Aviv Kochavi stelt dat al-Qaida bases heeft in Turkije. Erdogan heeft dit ontkend. Volgens Kochavi bevinden deze bases zich in Karaman, Osmaniye en Sanliurfa.³⁹ Deze huizen worden gebruikt als rusthuizen en als rekruteringsplaatsen, waarna de rebellen naar Syrië vertrekken om de strijd aan te gaan.⁴⁰

De toestroom van terroristen via Turkije naar Syrië is een internationale zorg. Extremisten doen in Syrië ervaring op, radicaliseren in rap tempo en kunnen een bedreiging vormen voor landen waarheen zij terug zullen keren. Zo is er in juni 2014 een aanslag in Brussel geweest waarbij drie mensen om het leven zijn gebracht door een Syriëstrijder.⁴¹

De website Al-Monitor stelt daarnaast in een artikel dat het geen geheim is dat Turkije logistieke steun biedt aan de aan al-Qaida geaffilieerde groeperingen zoals Jabhat al-Nusra.⁴²

Wanneer niet aangetoond kan worden dat Turkije actieve steun geeft aan extremisten, kan op zijn minst aangetoond worden dat het land geen inspanning levert om misdadigers tegen te houden en misdaden te bestraffen, en bovendien een faciliterende rol speelt voor mogelijke extremisten die in Syrië misdaden begaan.

37 Treasury further exposes Iran-based al-Qaida network, 18 oktoberr 2012, Department of the Treasury, <http://www.treasury.gov/press-center/press-releases/Pages/tg1741.aspx>

38 Turkije, het ‘Pakistan van de Middellandse Zee’, 27 mei 2014, Trouw.

39 Israeli general says al Qaeda’s Syria fighters set up in turkey, 29 januari 2014, Reuters, <http://www.reuters.com/article/2014/01/29/us-syria-crisis-turkey-israel-idUSBREA0S18X20140129>

40 Al-Qaada recruits entering Syria from Turkey safehouses, 30 oktober 2013, the Telegraph, <http://www.telegraph.co.uk/news/world-news/middleeast/syria/10415935/Al-Qaada-recruits-entering-Syria-from-Turkey-safehouses.html>

41 Eerste aanslag door Syriëstrijder in Brussel zorgt voor ongerustheid, 2 juni 2014,

<http://www.knack.be/nieuws/belgie/eerste-aanslag-door-syriestrijder-in-brussel-zorgt-voor-ongerustheid/article-normal-146765.html>

42 Ankara suspected of arming jihadists in Syria, 3 januari 2014, Al-Monitor, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2014/01/ankara-arming-jihadists-syria.html#>

4.2. Verdwijning van de twee Syrische bisschoppen

Op 22 april 2013 zijn de Syrische aartsbisschoppen Yuhanna Ibrahim en Paulus Yazici, respectievelijk de Syrisch-orthodoxe en Grieks-orthodoxe bisschoppen van Aleppo in Syrië, onderweg naar Aleppo ontvoerd.⁴³ Hun chauffeur, Fathallah Kabud, is later dood teruggevonden. Volgens Fuad Eliya, die tijdens de ontvoering in de auto zat en dit heeft overleefd, komen de ontvoerders uit de Kaukasus. Na de ontvoering is er niets meer vernomen van de bisschoppen.⁴⁴

Al snel verschijnen op de website *kavkazcenter.com*, het propagandakanaal van moslimstrijders uit de Kaukasus, berichten dat ene Abu Banat twee bisschoppen heeft ontvoerd. Op *all4syria.info*, de site van het Vrije Syrische Leger, verschijnen soortgelijke berichten.

Abu Banat is een voormalige Dagestaanse politieagent die zich bij de jihadisten in Syrië heeft aangesloten – zijn echte naam is Magomed Abdurrakhmanov. Volgens de informatie van *all4syria* heeft Abu Banat diverse misdrijven gepleegd, zoals het vermoorden van een commandant van het VSL, het gebruiken van chemische wapens (sarin-gas) in het dorp Khan al-Assal, dichtbij Aleppo, en tevens het ontvoeren van de beide bisschoppen

Op de website *liveleak.com*⁴⁵ figureert Abu Banat in een filmpje van de onthoofding van twee personen. Het Vrije Syrische Leger wil zich ontdoen van de slechte publiciteit die Banat met zijn gewelddadige acties veroorzaakt en valt een maand na de ontvoering zijn kamp binnen. Banat ontkomt en vlucht naar Turkije. Daar wordt hij op 4 juli 2013 door de Turkse politie aangehouden, maar na een kort verhoor weer vrijgelaten. Een tijd later wordt Banat opnieuw opgepakt. De Turkse autoriteiten verklaarden echter naar aanleiding van vragen van de media dat Abu Banat uitgezet was. De Turkse strafrechtadvocaat Erkan Metin komt er evenwel achter dat Abu Banat niet is uitgezet, maar in werkelijkheid is vastgezet in Istanbul. Metin heeft onlangs in Den Haag voor de Tweede Kamer zijn verhaal gedaan en heeft nauw contact gehad met Jubilee Campaign en de Aramese Beweging voor Mensenrechten (ABM).⁴⁶ Metin vroeg het dossier op van de zaak tegen Abu Banat en is zodoende in staat geweest gevoelige informatie te achterhalen.

Het dossier laat zien dat de Turkse politie Abu Banat na aanhouding herkent van het filmpje van de onthoofding op *liveleak.com*. Abu Banat heeft een adres in Istanbul opgegeven en na onderzoek aldaar vonden de autoriteiten wapens en granaten. De politie arresteert Abu Banat vanwege verboden wapenbezit en betrokkenheid bij de terroristische groepering al-Qaida. Hij wordt gevangen gehouden in de Maltepe gevangenis in Istanbul.

De Turkse inlichtingendienst vermoedt al op 26 april 2013, vier dagen na de ontvoering, dat de groep van Banat verantwoordelijk is voor de ontvoering van de Syrische bisschoppen. Dit terwijl Abu Banat pas voor de eerste keer is opgepakt op 4 juli 2013. Omdat de ontvoering en de onthoofdingen buiten Turks grondgebied zijn gepleegd, wordt hij hiervoor niet vervolgd. Bij het bestuderen van het onderzoeksdossier leert Erkan Metin dat de Turkse politie meent dat het in het geval van de onthoofde mensen misschien om de twee bisschoppen gaat. Op de vraag of hij degene is die op de videobeelden de mensen onthoofdt, antwoordde Abu Banat: 'Ja, ik ben degene die de mensen heeft onthoofd. Dit is daar heel normaal. Daar vinden iedere vrijdag dergelijke dingen plaats'.

43 Eva-Lena Jansson, een Zweeds parlementslid heeft vragen gesteld in het Zweedse parlement over de eventuele rol die Turkije heeft gespeeld tijdens de ontvoering.

44 Turkey supports Al Qaeda in Syria. Complicit in the kidnapping of Syrian Orthodox Bishops, Global Research, 4 februari 2014, <http://www.globalresearch.ca/turkey-supports-al-qaeda-in-syria-complicit-in-the-kidnapping-of-syrian-orthodox-bishopps/5367369>

45 http://www.liveleak.com/view?i=854_1377509866

46 Convo bijzondere procedure Omtzigt 17 april Turkse onderzoeksjournalist, 4 april 2014, <http://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail.jsp?id=2014D12180&did=2014D12180>

Het eigenaardige van deze zaak is dat de Turkse autoriteiten hebben gelogen over de verblijfplaats van Abu Banat. Er werd gesteld dat de man uitgezet was, terwijl hij in werkelijkheid in de gevangenis in Istanbul vast zat. Deze werkwijze is temeer vreemd daar de ontvoering van de twee bisschoppen een bekende zaak was en de minister van Buitenlandse Zaken, Davutoglu, gesteld heeft dat Turkije alles in staat stelt om de bisschoppen te redden. Ook premier Erdogan heeft dergelijke uitlatingen gedaan. En toch werd geprobeerd stil te houden dat Abu Banat in Istanbul vast zat, terwijl hijverdacht werd van het ontvoeren en onthoofden van de bisschoppen...⁴⁷

Erkan Metin stelt de redenen gevonden te hebben voor de omslachtige werkwijze van de regering. In het verkregen rapport van de zaak van Abu Banat staat dat Banat verklaarde dat de bij hem aangetroffen draadloze telefoons afkomstig waren van ene Abu Jafer. Volgens hem was Abu Jafer van de Turkse geheime dienst. Later heeft Banat tijdens de eerste hoorzitting van zijn zaak op 21 mei in Bakırköy (Istanbul) verklaard dat hij wapens, auto's en geld kreeg van Turkije toen hij en zijn groep in Syrië zaten. Ze stonden voortdurend in contact met de Turkse geheime dienst. De Turkse overheid heeft hen persoonlijk geholpen, omdat zij tegen Assad's soldaten aan het vechten waren. Toen Banat in de 'Liberated Area' was, ging hij incidenteel naar de grens toe, waar hij ontmoetingen had met de Turkse geheime dienst om hulp van hen te krijgen. Banat stelde tijdens de eerste hoorzitting: 'Ik beschermde mijn familie met elk geweer dat ik maar kon vinden. Ik vocht tegen Assad's soldaten.' Na zijn arrestatie heeft hij contact proberen te zoeken met de Turkse overheid, maar kreeg daarop geen reactie.⁴⁸

Alle politiemensen en officieren van justitie die bij het onderzoek waren betrokken, zijn inmiddels op een andere zaak gezet. Volgens Metin, die zijn verhaal deed in de Tweede Kamer⁴⁹, probeert Turkije de ontvoeringszaak van de bisschoppen stil te houden. Op 21 mei 2014 moest Banat in Istanbul voor een rechter verschijnen. Hij werd terecht gesteld vanwege het schenden van de 'Arms Act' en de verdenking van betrokkenheid bij extremistische activiteiten. Maar over de bisschoppen, van wie nog altijd elk spoor ontbreekt, werd met geen woord gesproken. Turkije handelt hierin volgens minister Timmermans onjuist. Bij de beantwoording van Kamervragen, gesteld door het lid Omtzigt, heeft minister Timmermans gesteld dat Turkije diverse verdragen tegen terrorisme heeft ondertekend. Op grond daarvan heeft het de plicht om verdachten van terrorisme die zich op zijn grondgebied bevinden te berechten, dan wel voor berechting uit te leveren.⁵⁰

Erkan Metin verklaart: "Ik weet niet of de ontvoering vooraf gepland was. Ik weet evenmin of Turkije hierbij betrokken was en is. Ik weet echter wel dat Turkije geen toestemming heeft verleend voor onderzoek naar deze persoon die mensen heeft onthoofd en dat Turkije de ontvoering van de bisschoppen niet nauwlettend en effectief heeft onderzocht. Integendeel, Turkije heeft onjuiste informatie gegeven met de mededeling dat Abu Banat na de aanhouding het land was uitgezet. Turkije is op dit punt verantwoordelijk en ons allen antwoorden schuldig." Hij pleit voor een onafhankelijk onderzoek vanuit de internationale gemeenschap om de precieze rol van Turkije te achterhalen.

47 Turkey supports Al Qaeda in Syria. Complicit in the kidnapping of Syrian Orthodox Bishops, Global Research, 4 februari 2014, <http://www.globalresearch.ca/turkey-supports-al-qaeda-in-syria-complicit-in-the-kidnapping-of-syrian-orthodox-bishopps/5367369>

48 Terrorist group leader confesses to support from MIT, 24 mei 2014, Aydinlikdaily, http://www.aydinlikdaily.com/Detail/Terrorist-Group-Leader-Confesses-To-Support-From-MIT/3337#.U43W1Pl_sym

49 Convo bijzondere procedure Omtzigt 17 april Turkse onderzoeksjournalist, 4 april 2014, <http://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail.jsp?id=2014D12180&did=2014D12180>

50 Ingezonden kamer vragen van 14 februari 2014 door het lid Omtzigt (CDA) over de mogelijke rol van Turkije bij kidnapping van bisschoppen in Syrië. Beantwoording verzonden op 19 maart 2014.

Het kwalijke aan deze situatie is dat door de passieve en bedrieglijke houding van Turkije de zaak van de twee bisschoppen nooit opgelost kan worden.

Er staan in deze zaak een aantal punten vast:

- De Turkse politie heeft de zaak rondom de ontvoerde bisschoppen en Abu Banat niet verder willen uitzoeken en heeft een oppervlakkig onderzoek voldoende geacht. Geen vragen zijn gesteld over de bisschoppen.
- Abu Banat heeft erkend dat hij degene was die de onthoofdingen heeft uitgevoerd, zoals deze te zien waren op *Youtube*.
- Abu Banat heeft verklaard dat hij walkie-talkies heeft gekregen van een persoon genaamd Abu Jafer van de Turkse geheime dienst.
- Abu Banat heeft verklaard nauw contact te hebben gehad met de geheime dienst en regelmatig door hen te zijn voorzien van auto's, financiële middelen en wapens.
- Abu Banat en zijn reisgenoot waren gewond geraakt, waarschijnlijk tijdens het gevecht met de Free Syrian Army, en zijn gevlucht uit Syrië.
- Geheime documenten, gepubliceerd tijdens het onderzoek, laten zien dat op 26 april 2013, vier dagen na de ontvoering van de bisschoppen, de Turkse geheime dienst een rapport heeft geschreven voor het ministerie van Buitenlandse Zaken in Ankara. (Abu Banat is pas voor de eerste keer opgepakt op 4 juli.) In dit rapport is beschreven hoe de bisschoppen ontvoerd zijn en meegenomen zijn naar verschillende locaties. Uiteindelijk zijn ze naar het dorp Mashad Ruhin (ook genoemd el-Meshad) gebracht, net buiten Aleppo. Vermoed wordt dat deze informatie bekend was omdat Abu Banat, zoals hij heeft gesteld, gebruik heeft gemaakt van walkie-talkies die afkomstig zijn van de Turkse geheime dienst. De geheime dienst was in staat om de gesprekken te monitoren en de activiteiten van de groep waar te nemen.
- Abu Banat heeft erkend dat hij oorlogsmisdaden en misdaden tegen de mensheid heeft begaan. Het Turkse ministerie van Justitie heeft geweigerd aangifte te doen, omdat het een Syrische aangelegenheid zou zijn.
- Concluderend: Turkije heeft de Syrische oppositie gesteund door jihadisten over hun grondgebied te laten reizen. Bewijs geeft aan dat Turkije mogelijk wist van de jihadistische groep geleid door Abu Banat, en dat deze groep de bisschoppen heeft ontvoerd. De Turkse geheime dienst MIT was waarschijnlijk in contact met de groep en heeft hen voorzien van materialen.⁵¹

51 Turkey's role in the kidnapping of the bishops in Syria, 2 februari 2014, ACSA TV, <http://www.acsatv.com/?p=2588>

4.3. Inname van Kessab

Eind maart 2014 hebben naar schatting een paar duizend jihadisten vanuit Turks grondgebied de aanval geopend op Syrië. Daarbij hebben ze diverse dorpen ingenomen, waaronder het Armeense dorp Kessab. Tachtig mensen zijn gedood, kerken zijn verwoest en de bevolking is op de vlucht geslagen. Volgens ooggetuigen kwamen er daarnaast duizenden aan al-Qaida gelieerde strijders over de Turkse grens en openden op verschillende plaatsen de aanval op Kessab.⁵² Tegelijkertijd werd in hetzelfde gebied een Syrische MiG uit de lucht gehaald door de Turkse luchtmacht. Het toestel stortte neer in Syrië. Dat is mogelijk toeval, maar het kan zijn dat Turkije daarmee als luchtmacht voor de jihadisten fungeerde. Volgens krantenberichten bombardeerde het Syrische vliegtuig rebellen die een aanval uitvoerden op de stad Kessab; het vliegtuig zou vlam hebben gevat in Syrisch luchtruim en neergestort zijn in Syrië.⁵³

Ooggetuigen verklaarden ook dat in Turkije de ziekenauto's klaarstonden voor gewonde jihadisten, en het Turkse leger zou zelfs artilleriesteun hebben gegeven. De Armeense gemeenschap is geschokt, en terecht. Het roept herinneringen op aan de genocide in 1915. Armenië veroordeelt Turkije publiekelijk. Het is de zoveelste keer dat er beschuldigingen geuit worden over de steun van jihadisten, over de grenzen die wagenwijd open staan en over massale wapenleveranties. Het zijn beschuldigingen door journalisten, ngo's en diplomaten die off-the-record spreken. Ook de Israëliëse militaire inlichtingendienst en de regering van Armenië bevestigen dit.⁵⁴

In de *Radikal* (liberale Turkse krant) stelden getuigen dat twee tanks, dertig semi's en verschillende pick-up trucks met DShK machinerie de grens over kwamen.⁵⁵ Volgens sommigen heeft de Turkse overheid de Syrische legerbasis in de buurt van Kessab beschoten. In Kessab hief Jahbat al-Nusra de eigen vlag op Turkse tanks. De overheersende mening is dat Turkije de Syrische jet neerschoot om luchtoperaties van de Syrische regering te voorkomen, die de oppositie probeerde tegen te houden tijdens de aanval op Kessab.⁵⁶ De *Daily As-Safir* schreef in een artikel over de rol van buitenlandse geheime diensten tijdens het Kessab offensief. Hierin stond dat voornamelijk Turkse autoriteiten een rol speelden in de voorbereiding en planning van de aanval. Ibrahim Idlibi, de leider van de Lighting Brigade welke deelnam aan het offensief, meldde trots dat zij hun anti-vliegtuigwapens en raketten hebben ontvangen van Turkije.⁵⁷

52 Fall of Kessab will be costly for Turkey, 31 maart 2014, *Radikal* (Liberal Turkish daily newspaper), <http://www.al-monitor.com/pulse/security/2014/03/fall-kassab-syria-costly-turkey.html#>

53 Turkey shoots down Syrian regime plane, PM announces at election rally, *Hurriyet Daily News*, 23 maart 2014, <http://www.hurriyetdailynews.com/turkey-shoots-down-syrian-regime-plane-pm-announces-at-election-rally.aspx?PageID=238&NID=63965&NewsCatID=359>

54 Conceptverslag van een algemeen overleg over Turkije d.d. 15 april 2014. Verklaring van de heer Knops (CDA), p. 7.

55 Fall of Kessab will be costly for Turkey, 31 maart 2014, *Radikal* (Liberal Turkish daily newspaper), <http://www.al-monitor.com/pulse/security/2014/03/fall-kassab-syria-costly-turkey.html#>

56 Fall of Kessab will be costly for Turkey, 31 maart 2014, *Radikal* (Liberal Turkish daily newspaper), <http://www.al-monitor.com/pulse/security/2014/03/fall-kassab-syria-costly-turkey.html#>

57 Fall of Kessab will be costly for Turkey, 31 maart 2014, *Radikal* (Liberal Turkish daily newspaper), <http://www.al-monitor.com/pulse/security/2014/03/fall-kassab-syria-costly-turkey.html#>

In het kader van het onderzoek gedaan voor dit rapport kan er geen uitsluiting gegeven worden over de betrouwbaarheid van deze bronnen. Het is echter duidelijk dat veel Syrische en Turkse onderdanen overtuigd zijn van de betrokkenheid van Turkije bij deze en andere aanvallen.

Op 24 april 2014 heeft *Trouw* een verhelderend artikel gepubliceerd omtrent de aanval op Kessab.

In de nacht van 21 maart waren de Turkse grenswachten vertrokken, de grens stond open en de vrachtwagens vol Syrische rebellen zouden onderweg zijn. Er was een afspraak dat de Turken verantwoordelijk waren voor de grens. Maar om 5 uur in de ochtend begon de aanval. Het kan niet anders dan dat de Turkse autoriteiten Syrische rebellen toestonden om vanaf Turks grondgebied de Armeense enclave Kessab aan te vallen, verklaren meer dan tien ooggetuigen uit Kessab. Zij vertellen over Turkse grenspatrouilles die de dag voor de aanval spontaan verdwenen, en over twee dagen durende beschietingen vanaf de Turkse grens.

Ik zag het inkomend vuur, waar onder mortieren, het kwam vanaf de Turkse grenspost, zegt Raffie, een boer uit Kessab, wiens huis 600 meter van de grens staat. Op donderdag, de dag voor de aanval viel het hem op dat de Turkse patrouilles, die hij normaal elke drie uur kon horen en zien, die dag niet verschenen. Een andere boer, James, dacht eerst nog dat de mannen die hij in vrachtwagens zag arriveren wegwerkers waren. Pas toen de bommen de volgende ochtend vanaf de grenspost begonnen te vallen, beseftte hij dat het rebellen waren geweest. Raffie: We vertrouwden de Turkse regering om de grens te bewaken en invallen te verhinderen. Een Turkse rol in de aanval is een probleem; de NAVO-bondgenoot herbergt Nederlandse soldaten en Patriotraketten, juist om de Syrische oorlog buiten de deur te houden.

De topografie van het gebied ondersteunt de aantijgingen van de getuigen. Kessab en omliggende dorpen worden in het Noorden en Westen omsingeld door de Turkse grens. Ten zuiden ligt Latakia, waar de Syrische regering aan de macht is. De enige Syrische legerpost, ten zuidoosten van Kessab, werd de tweede dag van de aanval belegerd, ook vanaf de Turkse grens, aldus de bewoners. Daarna konden rebellen, vanaf Syrisch grondgebied, Kessab en de omliggende dorpen betreden.

Er vlogen raketten vanaf de Turkse grens direct op de Syrische leger post, zegt Hagop, een boer die met dertig anderen aanvankelijk achterbleef op een stuk land met uitzicht op het gebied. Zaterdag middag was er niets meer om voor te blijven, Kessab was van de rebellen, en ook Hagop is nu vluchteling in Libanon. Videobeelden, online gezet door rebellen die meededen aan de aanval, tonen duidelijk hoe gewapende rebellen bij de grensovergang rondlopen. Het lijkt te gaan om de groepen Ahrar al Sham, Harikat Sham al Islamiyya en de aan al-Qaida gelieerde Jabhat al-Nusra. Drie getuigen, onder wie Hagop, verdenken de Turken ervan zelfs actief te hebben meegevochten, zo precies waren de raketaanvallen de tweede dag. Ze vielen preciezer, en het waren zwaardere raketten, aldus de boer Raffie. De Syrische autoriteiten beschuldigen ten tijde van de aanval het Turkse leger van het vuren met tanks en artillerie vanaf Turks grondgebied. Een Syrisch vliegtuig werd er zondag 23 maart, toen de strijd al grotendeels was beslecht, door de Turken neergehaald, bevestigden beide kanten.

4.4. Gebruik van chemische wapens

De Turkse journalist Erkan Metin heeft tijdens een bijeenkomst in de Tweede Kamer verteld dat enkele maanden geleden een Turkse Nederlander is aangehouden die bekende dat hij sarin-gas vanuit Nederland naar Syrië vervoerde.⁵⁸ Het is belangrijk te onderzoeken of de Turkse regering hier ook iets mee te maken heeft en of Nederland stappen kan ondernemen ter opheldering van de zaak.

Daarnaast stelde de beroemde Amerikaanse onderzoeksjournalist Seymour Hersh in een publicatie dat Turkije zou samenwerken met al-Nusra om chemische wapens te ontwikkelen. De Turkse gendarmerie zou materialen voor chemische wapens en drugs vanuit Turkije Syrië ingerezen hebben, tot aan Aleppo. Als klap op de vuurpijl zou de regering-Erdogan betrokken zijn geweest bij de chemische aanval op Ghouta om Obama over diens 'red line' te trekken⁵⁹. Het lijken allemaal scenario's die het voorstellingsvermogen tarten, maar er zijn wel vragen over te stellen.⁶⁰

In het artikel van Seymour Hersh is vermeld dat een VS-consultant een geheime vergadering had georganiseerd voor Martin Dempsey, de voorzitter van de 'Joint Chiefs of Staff' en Chuck Hagel, de Amerikaanse secretaris van defensie. Hierin werd besproken dat Turkije de VS over de zogenoemde 'red line' wilde trekken. Er werd beredeneerd dat ze niet van de Syrische oppositie zouden winnen zonder hulp van de VS. Het doen voorkomen alsof de regering van Assad een chemische wapenaanval heeft uitgevoerd, zou de VS dwingen tot actie.⁶¹

In mei 2013 zijn meer dan tien leden van al-Nusra gearresteerd in zuidelijk Turkije met volgens de lokale politie meer dan twee kilo sarin-gas in hun bezit⁶². Vijf van de gearresteerden zijn vrijgelaten na een korte detentie, de anderen werden vrijgelaten in afwachting van de rechtszaak. In de tussentijd stond de Turkse pers vol met speculaties dat de regering-Erdogan probeert te verhullen dat deze betrokken is bij het steunen van rebellen. Het verslag van de U.S. Defense Intelligence Agency(DIA) zag de arrestatie als bewijs dat al-Nusra meer toegang heeft gekregen tot chemische wapens.

De mannen werd ten laste gelegd dat zij probeerden chemicaliën te verkrijgen voor het maken van sarin-gas. Een advocaat van één van hen was een lokale leider van de regerende AK-partij en heeft gepleit dat de zaak te politiek was en dat een straf te ongelukkig zou zijn voor Turkije. Er is nog steeds geen verklaring waarom de verdachten werden vrijgelaten of wat er gebeurd is met deze mannen of met hun zaak. Vanuit een juridisch perspectief bevatte deze zaak alle elementen om normaal gesproken tot het oordeel te komen dat de verdachten vastgehouden moesten worden in afwachting van een uitspraak.⁶³ Dit zou een aanwijzing kunnen zijn dat Turkije samenwerkt met al-Nusra. Volgens de Britse oud-spion Alastair Crooke heeft de Turkse regering veel samengewerkt met al-Nusra in het verleden. Deze groep vecht niet alleen tegen het leger van al-Assad maar scheidt evenzeer de Koerden in Syrië en Turkije van elkaar, hetgeen overeenkomt met de bedrijfsvoering van de Turkse regering.⁶⁴

58 Tweede Kamer bijgepraat over rol Turkije in oorlog Syrië, 17 april 2014, ABM, <http://aramesebeweging.nl/tweede-kamer-bijgepraat-rol-turkije-oorlog-syrie/>

59 The Red Line and the Rat Line, 17 april 2014, London Review of Books, <http://www.lrb.co.uk/v36/n08/seymour-m-hersh/the-red-line-and-the-rat-line>

60 Conceptverslag van een algemeen overleg over Turkije d.d. 15 april 2014. Verklaring van de heer Knops (CDA).

61 The Red Line and the Rat Line, 17 april 2014, London Review of Books, <http://www.lrb.co.uk/v36/n08/seymour-m-hersh/the-red-line-and-the-rat-line>

62 Sarin is een zenuwgas gebruikt in chemische wapens.

63 What are the chances Turkey's PM Erdogan may end up before the international criminal court?, 5 april 2014, Human rights practice Turkey, <http://humanrightspracticeinturkey.com/2014/04/05/28/>

64 Turkije, het 'Pakistan van de Middellandse Zee', 27 mei 2014, Trouw.

Volgens het artikel van Hersh lieten de DIA en andere bronnen zien, dat het sarin-gas dat tijdens de Ghouta aanval is gebruikt, was geleverd door Turkije en dat het alleen in Ghouta heeft kunnen komen met Turkse steun. De Turken zouden ook training hebben gegeven in het produceren van sarin.⁶⁵ Volgens Hersh is het in de lente van 2013 bekend geworden dat de Turkse overheid direct samenwerkte met al-Nusra om een chemische aanval te kunnen uitvoeren.⁶⁶

In het artikel van Seymour Hersh staan de volgende bewijzen:

- In 2012 bouwde de CIA een ‘rat line’ om wapens te vervoeren van Libië via Turkije naar de Syrische oppositie.
- Amerikaans gebruik van de ‘rat line’ is beëindigd na de aanval op het consulaat van de VS in Benghazi, maar de Turkse overheid ging door met het gebruiken van de lijn.
- De Turkse overheid had gehoopt dat de Syrische oppositie de regering van al-Assad omver kon werpen. De MIT, de Turkse geheime dienst, ondersteunde de Free Syrian Army maar ook al-Nusra. Toen de Syrische regering de overhand in de oorlog nam, moest Turkije andere middelen aanwenden.
- Turkije trainde al-Nusra voor de productie van sarin-gas en voorzag in nodige materialen.
- Na meerdere incidenten met sarin pleitte Erdogan bij het Witte Huis voor een reactie op de gestelde ‘red line’ van Obama. Obama heeft hier vanaf gezien.
- In augustus 2013 arriveerden chemische wapeninspecteurs in Damascus. De Turken gebruikten het bezoek om een spectaculaire chemische aanval te plannen in Ghouta. Dit incident zou Obama over de ‘red line’ duwen en zou de VS actie laten ondernemen tegen de Syrische overheid.
- De Britse overheid en de VS ontdekten dat het sarin-gas dat gebruikt is in Ghouta niet overeenkwam met het sarin-gas dat gebruikt wordt door de Syrische overheid.
- Wetende dat de zaak zwak was en de voorgestelde actie waarschijnlijk zou escaleren in het Midden-Oosten, besloot de VS om van een aanval af te zien. Obama legde de bal toen neer bij het Congres en daar is het blijven liggen. Obama is later ingegaan op de Russische deal.⁶⁷

Van al de buurlanden van Syrië heeft Turkije de meest directe rol in het conflict, doordat het openlijk Syrische oppositieleiders ontvangt alsook leiders van de Free Syrian Army, die vechten tegen het leger van al-Assad. Wanneer het Syrische regime een overwinning zal behalen, zou dit Turkije als buurland in een gevaarlijke positie brengen.

65 Turkey’s Erdogan behind chemical attack of Syria’s Gouta, 6 april 2014, Seymour M. Hersh.

66 Turkey’s Erdogan behind chemical attack of Syria’s Gouta, 6 april 2014, Seymour M. Hersh.

67 Hersh: Turkey behind Sarin attacks in Syria, 6 april 2014, Moon of Alabama, <http://www.moonofalabama.org/2014/04/hersh-turkey-behind-Sarin-attack-in-syria.html>

4.5. Uitgelekte tapes omtrent de 'valse vlagoorlog'

In maart 2014 zijn tapes uitgelekt over een valse vlagoorlog die Turkije zou willen ontketenen tegen Syrië. Op deze audiotapes zijn topministers van de regering-Erdogan te horen, waaronder de minister van Binnenlandse Zaken en de directeur van de Turkse MIT⁶⁸, Hakan Fidan. Ze bespreken een mogelijkheid om het graf van Suleyman Shah, de grootvader van het Ottomaanse Rijk, in Syrië te laten aanvallen. Dit graf staat op Turks grondgebied in Syrië. Een 'valse vlagoperatie' tegen dit graf door Turkse huurlingen, zou Ankara een aanleiding verschaffen om Syrië aan te vallen.⁶⁹⁷⁰ Hierbij zou het waarschijnlijk internationale goedkeuring en steun ontvangen.

Naar aanleiding van de uitgelekte tapes heeft de regering-Erdogan op 27 maart 2014 *YouTube* uit de lucht gehaald.

Het is moeilijk de authenticiteit van de opnames te beoordelen. De Turkse regering heeft desgevraagd verklaard dat inderdaad een bespreking heeft plaatsgevonden over de verdediging van de tombe van Süleyman Shah in Syrië en het conflict in Syrië. De regering stelde ook dat deze bespreking illegaal is opgenomen en gepubliceerd, en dat sommige delen van de opnames zijn gemanipuleerd.

Turkije heeft op 3 april 2014 de blokkade van *Twitter* opgeheven nadat het Constitutioneel Hof had geoordeeld dat die blokkade in strijd was met de vrijheid van meningsuiting en individuele rechten. Op 4 april oordeelde een Turkse rechtbank dat ook de gehele blokkade van *YouTube* moest worden opgeheven, omdat deze in strijd was met de vrijheid van meningsuiting. Nederland had eerder al zijn bezorgdheid uitgesproken over de besluiten van Turkije om toegang tot *Twitter* en *YouTube* af te sluiten. Blokkades van hele sites passen niet bij een kandidaat-lid van de Europese Unie.

Gert-Jan Segers vraagt in zijn motie van maart 2014 dienovereenkomstig te onderzoeken of recente ontwikkelingen in Turkije, waar berichtendienst *Twitter* en videodienst *YouTube* tijdelijk werden geblokkeerd, 'voor de lidstaten aanleiding zijn om hun positie ten aanzien van de toetredingsonderhandelingen te herzien'. Deze motie is aangenomen.

Het gebrek aan vrijheid van meningsuiting omtrent Turkije is al vaker aan de kaak gesteld. Amnesty International meldt het volgende:

'De vrijheid van meningsuiting in Turkije ligt onder vuur. Jaarlijks moeten honderden journalisten, advocaten, mensenrechtenverdedigers, politieke activisten en vele anderen voor de rechtbank verschijnen omdat ze iets volkomen legitiems deden: uitkomen voor hun mening. Slechts zelden verschijnen politieagenten die grof geweld gebruikten tegen vreedzame demonstranten en toevallige voorbijgangers voor de rechter. Dat is de omgekeerde wereld.'⁷¹

68 Millî İstihbarat Teşkilâtı (MİT) is een organisatie die zich bezighoudt met staatsveiligheid in Turkije. MİT is een geheime dienst en valt onder de jurisdictie van de Turkse regering.

69 Turkey shuts off YouTube after 'Syria invasion plan' leak, RT (Russia Today), 27 maart 2014.

70 What are the chances Turkey's PM Erdogan may end up before the international criminal court?, 5 april 2014, Human rights practice Turkey, <http://humanrightspracticeinturkey.com/2014/04/05/28/>

71 Informatie omtrent de situatie van Turkije, <http://www.amnesty.nl/mensenrechten/landen/vrije-meningsuiting-in-turkije>

4.6. Wapenlevering door Turkije

De Turkse media rapporteerden het volgende:

- In november 2013 is er een vrachtwagen met 1200 raketten tegengehouden buiten Adana, dichtbij de Syrische grens. Deze was op weg naar de rebellen in Syrië maar werd tegengehouden bij de politiegrenspost.⁷²
- In januari 2014 heeft de Turkse politie bij een wegblokkade in de grensprovincie Hatay een vrachtwagen tegen gehouden. De politie begon met het onderzoeken van de vrachtwagen, maar de geheime dienst MIT, die de wagen naar Syrië begeleidde, hield dit tegen. Zij vertelden dat de wagen vol zat met kleding en medicijnen voor de Turkmen⁷³ in Syrië. Er is een fotokopie gevonden van de schriftelijke instructie van de gouverneur, waarin hij stelt dat vrachtwagen van de MIT is. Hij dreigde met juridische actie wanneer deze vrachtwagen niet zou worden doorgelaten.⁷⁴ De vraag is nu waarom een dergelijke lading door de MIT moest worden begeleid. Een paar dagen later heeft de organisatie van de Turkmen ontkend hulpgoederen te hebben gekregen van Turkije.⁷⁵
- In januari 2014 rapporteerde de Turkse nieuwszender SANA dat het personeel van de Turkse 'gendarme' zeven vrachtwagens heeft geïnspecteerd in Adana met wapens, welke op weg waren naar Syrië. Ze zouden een tip hebben gekregen over de vermoedelijke inhoud van de vrachtwagen. Na het incident werd het personeel overgeplaatst. Turkije heeft 13 man van het personeel aangeklaagd wegens het blokkeren van zeven vrachtwagens met wapens die vertrokken naar de bewapende oppositie in Syrië en het onthullen van 'staatsgeheimen'.⁷⁶ De openbare aanklager heeft levenslange gevangenisstraf geëist voor het personeel.
- In december rapporteerden lokale media dat Turkije sinds juni 47 ton wapens heeft verstuurd naar de rebellen. De Turkse minister van Defensie, Ismet Yilmaz, ontkent dit. Hij stelt dat er slechts jachtgeweren worden geëxporteerd naar Syrië.⁷⁷

Professor Daoud Khairallah van de befaamde Georgetown University in Washington vertelde aan de televisiezender *Russia Today* dat "Turkije een lange geschiedenis heeft in het helpen van gewapende mensen van over de hele wereld die tegen het Syrische regime willen vechten". Volgens hem helpt Turkije hen de grens naar Syrië over te komen en trainen ze de strijders.⁷⁸

Umit Ozdag, hoofd van de 21st Century Turkey Institute, werd geïnterviewd en stelde het volgende: "Ankara ondersteunt officieel gezien de Free Syrian Army en onofficieel salafistische groepen die aan al-Qaida geaffilieerd zijn."⁷⁹

72 Turkey's crackdown on arms shipments to Syria could help Al Qaeda and harm moderate rebels, 16 januari 2014, the Daily Beast, <http://www.thedailybeast.com/articles/2014/01/16/turkey-s-crackdown-on-arms-shipments-to-syria-could-help-al-qaeda-and-harm-moderate-rebels.html>

73 Een etnische groep in Syrië welke geaffilieerd is aan Turkije.

74 Ankara suspected of arming jihadists in Syria, 3 januari 2014, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2014/01/ankara-arming-jihadists-syria.html#>

75 Turkey's crackdown on arms shipments to Syria could help Al Qaeda and harm moderate rebels, 16 januari 2014, the Daily Beast, <http://www.thedailybeast.com/articles/2014/01/16/turkey-s-crackdown-on-arms-shipments-to-syria-could-help-al-qaeda-and-harm-moderate-rebels.html>

76 Turkish officers charged for blocking Syria arms shipment, 8 mei 2014, Alalam, <http://en.alalam.ir/news/1592234>

77 Turkish Security Forces Seize Syria Bound Weapons Truck, 1 maart 2014, Israel National News, <http://www.israelnationalnews.com/News/News.aspx/175870#.U2y6bPmSyLE>

78 Turkey likely knew about Syrian rebel siege of Christian town, 1 april 2014, RT (Russia Today).

79 What is Turkey's Role in Syria's Islamic Opposition?, 27 september 2013, Al-Monitor, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2013/09/turkey-syria-islamic-opposition-role.html#ixzz31DGCpIGG>

Vali Nasr van de prestigieuze Johns Hopkins University in Maryland sprak tijdens een vergadering van de Amerikaanse senaat over Syrië. Hij vertelde dat o.a. Turkije de rebellen steunt met wapens en op financieel gebied, om zo een offensief te kunnen vormen tegen het leger van Assad.⁸⁰

Op *presstv.ir* is een artikel te vinden waarin beschreven wordt dat Turkije terroristische groeperingen steunt die strijden tegen de Koerdische staat van Irak. Dit wordt beweerd door een gepensioneerde Libanese generaal genaamd Hisham Jaber. Deze oud-generaal vertelt dat er geen twijfel is dat Turkije al-Nusra, al-Qaida en al de jihadistische groepen steunt die naast de soldaten van al-Assad ook tegen de Koerden vechten. Volgens Jaber zou Turkije bang zijn dat de Koerden een ministaat vestigen in samenhang met de Koerdische staat van Irak en hiermee de Turkse eenheid teniet doen.⁸¹

Een artikel in *Trouw*⁸² laat de Britse oud-spion Alastair Crooke aan het woord. Deze stelt dat toen de Turken doorkregen dat de rebellen de regering van Assad niet omver konden werpen, de regering besloot om extremisten in te zetten. Crooke stelt eveneens dat Turkije vooral samen zou werken met al-Nusra, die naast het leger van Assad ook de Koerden in Syrië en Turkije van elkaar scheidt. Crooke bevestigt dat Ankara bang is dat Koerdische strijders Turkije komen binnenvallen vanuit Syrië. Het artikel in *Trouw* stelt dat nationalistische en seculiere oppositiepartijen al langer de islamitische regering van de premier Recep Tayyip Erdogan ervan beschuldigen al-Nusra actief te steunen. De Turkse inlichtingendienst MIT zou bijvoorbeeld wapentransporten naar Syrië faciliteren en zelfs rebellen opleiden.

Op 3 juni 2014 heeft Turkije al-Nusra aangemerkt als een terroristische organisatie in navolging van o.a. de VS en Nederland. De VS had dit reeds gedaan in december 2012. Hiermee geeft Turkije in principe blijk van hun mening dat al-Nusra een terroristisch karakter heeft. Het valt echter ook op dat Turkije een lange periode nodig had voordat het tot deze designatie wilde komen. Erdogan heeft al-Nusra een aantal jaar niet beschouwd als terroristische organisatie.

De Syrische premier Walid Al-Moualem stelt tijdens een bijeenkomst bij de Algemene Vergadering van de VN in oktober 2012 dat een aantal landen, waaronder Turkije, moet stoppen met het steunen van gewapende groeperingen in Syrië. Dit zouden zij doen door middel van financiële ondersteuning, training en het bieden van een veilige haven voor terroristische groeperingen op hun grondgebied.⁸³ Bashar Jaafari, Syrische ambassadeur bij de VN, stelde in een brief aan de secretaris-generaal van de VN, Ban Ki-Moon, dat Turkse autoriteiten systematisch hulp bieden door wapenleveringen aan terroristen die opereren in Syrië. Zij zouden trainen op de grens met Syrië, waarna de Turkse regering hen hielp het Syrische territorium in te trekken.⁸⁴

80 http://www.foreign.senate.gov/imo/media/doc/Nasr_Testimony.pdf

81 Turkey supports terrorists against Syria Kurds: Analyst, *presstv*, 19 augustus 2013, *Press tv*, <http://www.presstv.ir/detail/2013/08/19/319481/turkey-backs-terrorists-against-kurds/>

82 Turkije, het 'Pakistan van de Middellandse Zee', 27 mei 2014, *Trouw*.

83 No peace possible in Syria without end to arming of 'terrorist groups' minister tells UN, 1 oktober 2012, UN, http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=43168#.U470JPI_syk

84 Ankara suspected of arming jihadists in Syria, 3 januari 2014, *Al-Monitor*, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2014/01/ankara-arming-jihadists-syria.html#>

De laatst te noemen aanwijzing voor wapenleveranties van Turkije aan Syrische extremisten is reeds eerder in dit rapport aan de orde gekomen. Abu Banat, de vermoedelijke ontvoerder van twee bisschoppen, heeft in zijn eerste terechtzitting verklaard dat hij geholpen werd door de Turkse geheime dienst. Hij verklaarde wapens, auto's en geld gekregen te hebben.⁸⁵ Dit zou voornamelijk gebeurd zijn omdat zijn groep tegen Assad's soldaten vocht, hetgeen de Turkse regering steunt.

De Turkse overheid ontkent nog dat Turkije de Syrische oppositie actief steunt met wapens,^{86 87} ook al staat het Turkse nieuws vol van aanwijzingen dat dit wel zo zou zijn.

4.7. Klacht tegen Turkije bij het EHRM

De leider van de Internationale Coalitie tegen Straffeloosheid⁸⁸ heeft een klacht ingediend tegen de Turkse premier en anderen voor hun rol in het begaan van oorlogsmisdaden in Syrië.⁸⁹ Het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) heeft in maart 2013 de klacht tegen Erdogan geaccepteerd.

De *Syria Times*⁹⁰ heeft de laatste ontwikkelingen gerapporteerd over de klacht van het EHRM. Erdogan zou betrokken zijn bij een aantal dodelijke aanvallen in Syrië, welke volgens advocaten gezien kunnen worden als oorlogsmisdaden. Ook zou Erdogan volgens de aanklacht terroristen in Syrië hebben ondersteund en huurlingen hebben gebruikt voor het bestellen van fabrieken in Aleppo. Verder zou hij betrokken zijn bij ontvoeringen van Libanezen, alsook nonnen uit Maaloula en de twee aartsbisschoppen Yuhanna Ibrahim en Paulus Yazici, afkomstig uit Aleppo.

Het Hof pleitte voor effectieve stappen in de zaak. Alle relevante documenten zijn bij het Hof aangeleverd alsook de persoonlijke informatie van degenen die de klacht hebben ingediend.

85 Terrorist group leader confesses to support from MIT, 24 mei 2014, Aydinlik daily, http://www.aydinlikdaily.com/Detail/Terrorist-Group-Leader-Confesses-To-Support-From-MIT/3337#.U43W1Pl_sym

86 Turkije, het 'Pakistan van de Middellandse Zee', 27 mei 2014, Trouw.

87 Arms airlift to Syria rebels expands, with aid from C.I.A., 24 maart 2013, The New York Times, http://www.nytimes.com/2013/03/25/world/middleeast/arms-airlift-to-syrian-rebels-expands-with-cia-aid.html?pagewanted=all&_r=0

88 International Coalition against Impunity.

89 ECHR accepts case on Erdogan, 25 maart 2014, Aydinlik Daily, http://www.aydinlikdaily.com/Detail/ECHR-Accepts-Case-On-Erdo%C4%9Fan/2685#.U5GVMP1_syk

90 More Syrian Unionists join lawsuit against Erdogan government, 11 maart 2011, The Syria Times, <http://syriatimes.sy/index.php/news/local/3562-more-syrian-unionists-join-lawsuit-against-erdogan-government>

5. Turkije en ISIS: een intieme relatie

5.1. De groei van ISIS

Sinds begin juni 2014 beheerst de terroristische groepering ISIS het nieuws. Deze groepering bestaat uit soennitische moslims die vechten in Syrië en in Irak. De groep, eens ISI genaamd, gaat terug tot 2004 en had toen contacten met al-Qaida. In 2013 werd de groep officieel de Islamic State in Iraq and the Levant/ Syria genoemd, afgekort ISIS of ISIL. Zij willen, zoals hun naam aanduidt, een eigen islamitische staat vestigen in Irak en Syrië.⁹¹

De *Washington Post* heeft een omvangrijk artikel geschreven over ISIS.⁹² Hierin staat dat ISIS zijn hernieuwde populariteit te danken heeft aan de chaos in Syrië. De grootste groei van ISIS heeft in 2013 plaats gevonden. De leider, Abu Bakr al-Baghdadi, maakte de nieuwe missie in Syrië bekend en begon met het rekruteren van strijders in het noorden en oosten van het land, dat onder controle van rebellen was. Het machtsvacuüm in deze gebieden gaf ISIS hiervoor de ruimte. ISIS heeft vele nieuwe strijders geworven onder de duizenden buitenlandse vrijwilligers, sommige uit Europa en de Verenigde Staten, die Syrië zijn binnengestroomd om jihad te voeren, aldus het artikel van de *Washington Post*⁹³.

Het feit dat ISIS ongeremd kan huishouden in Syrië is extra alarmerend nu aan het licht is gekomen dat zij groter en machtiger zijn dan verwacht en in een snel tempo delen van Irak overnemen. Dit doen zij anders dan al-Qaida toentertijd. In plaats van schrik aanjagen en ontwrichten wil ISIS een nieuwe staat creëren volgens de regels van een extremistische vorm van de islam en in de ingenomen gebieden gaan zij daartoe georganiseerd te werk. In de ingenomen Syrische stad Raqqa, die ISIS heeft uitgeroepen tot hoofdstad van hun zelf geproclameerde staat, heeft de groep bijvoorbeeld voorzien in scholen, rechtbanken en andere sociale voorzieningen.⁹⁴

De groep heeft ook de beschikking over aanzienlijke hulpmiddelen om hun leger te versterken. In het oosten van Syrië heeft het de controle genomen over olievelden, waarmee zij geld verdienen. Daarnaast hanteren zij een wijdverbreid systeem van afpersing, waarmee zij onder andere mensen in Mosul afpersen, hetgeen al begon voordat de VS zich uit Irak teruggetrokken had. ISIS wordt daarnaast ook gesteund door grote private donaties van sponsors in de soennitische landen van de Perzische golf. Bovendien heeft de Iraakse premier, Nouri al-Maliki, beschuldigingen geuit naar Saoedi-Arabië en Qatar omtrent het openlijk financieren van ISIS.⁹⁵

In de ingenomen gebieden hanteert ISIS strikte regels en harde straffen. Onthoofdingen en amputaties komen veelvuldig voor. Andere rebellengroeperingen hebben zich afgezet tegen ISIS. Al-Qaida heeft afstand genomen van ISIS omdat de groep te extreem zou zijn.⁹⁶

91 http://en.wikipedia.org/wiki/Islamic_State_in_Iraq_and_the_Levant . Zie ook 'All you need to know about ISIS and what is happening in Iraq, 20 juni 2014, RT, <http://rt.com/news/166836-isis-isil-al-qaeda-iraq/>

92 ISIS: the al-Qaida linked Islamists powerful enough to capture a key Iraqi city, 10 Juni 2014, The Washington Post, <http://www.washingtonpost.com/blogs/worldviews/wp/2014/06/10/isis-the-al-qaeda-linked-islamists-powerful-enough-to-capture-a-key-iraqi-city/>

93 ISIS: the al-Qaida linked Islamists powerful enough to capture a key Iraqi city, 10 Juni 2014, The Washington Post, http://www.washingtonpost.com/blogs/worldviews/wp/2014/06/10/isis-the-al-qaeda-linked-islamists-powerful-enough-to-capture-a-key-iraqi-city

94 ISIS: the al-Qaida linked Islamists powerful enough to capture a key Iraqi city, 10 Juni 2014, The Washington Post, http://www.washingtonpost.com/blogs/worldviews/wp/2014/06/10/isis-the-al-qaeda-linked-islamists-powerful-enough-to-capture-a-key-iraqi-city

95 ISIS: the savage jihadistst laying waste to Iraq, 16 juni 2014, D.C. Clothesline, <http://www.dcclothesline.com/2014/06/16/isis-savage-jihadists-laying-waste-iraq/>

96 <http://www.theguardian.com/world/2014/jun/11/isis-too-extreme-al-qaeda-terror-jihadi>

In 2013 stelde het Syrian Observatory for Human Rights dat ISIS de sterkste groep in Syrië is.⁹⁷ In juni 2014 heeft ISIS Mosul in de provincie Nineveh, Irak ingenomen. 500,000 inwoners van Mosul zijn gevlucht, waaronder veel Aramese christenen die juist in de provincie Nineveh een relatief groot aandeel in de bevolkingssamenstelling hadden en in sommige delen zelfs de meerderheid vormde. Onder hen ook veel christenen die al eerder het geweld in andere delen van Irak waren ontvlucht. Vóór ISIS deze actie uitvoerde, werd zwaar onderschat hoe groot de groep werkelijk was. Gedacht werd dat ISIS ongeveer 2000 tot 3000 man groot was.⁹⁸ Dit blijkt nu veel groter te zijn. Concrete aantallen zijn niet gegeven. *Fox News* stelt dat ISIS ongeveer 10.000 strijders heeft.⁹⁹

5.2. Steun van Turkije aan ISIS

ISIS is groot geworden door de vele strijders die naar Syrië en Irak toe reizen vanuit verschillende landen, waaronder Nederland¹⁰⁰, om jihad te voeren. Een groot deel van de strijders komt via de Turkse grens Syrië binnen. Zoals beschreven wordt in paragraaf 4.1. van dit rapport heeft Turkije de grenzen wagenwijd opengehouden en vermoedelijk zelfs steun verleend aan de strijders.

Een goed voorbeeld hiervan is het Hatay vliegveld in Turkije, bij de grens met Syrië. Dit is nog steeds een beruchte aankomstplek voor strijders, die daar opgehaald worden door extremistische groeperingen zoals ISIS. Het is uiterst zorgwekkend dat Turkije geen stappen heeft ondernomen om deze 'bordercrossings' van extremisten tegen te gaan. Daarnaast staat in paragraaf 4.1. beschreven hoe extremisten zich in Turkije vrij kunnen bewegen en daar bovendien 'veilige havens' hebben, van waaruit zij hun terroristische activiteiten in Syrië kunnen plannen en waar zij kunnen uitrusten. Ook worden ISIS-strijders in ziekenhuizen in Turkije behandeld wanneer zij tijdens gevechten verwondingen oplopen.¹⁰¹

Fox News heeft een artikel gepubliceerd, waarin de steun van Turkije aan ISIS wordt uitgelegd.¹⁰² Er wordt gesteld dat de steun van Turkije essentieel is geweest voor jihadisten om in en uit Syrië te komen. De uitvalsbases van ISIS zijn niet per toeval dichtbij de Turkse grens.

Koerden, academische deskundigen en de Syrische oppositie zijn het erover eens dat Syriërs, Turken en buitenlandse vechters vaak de open grens tussen Turkije en Syrië oversteken om zich aan te sluiten bij ISIS. Daarbij krijgen zij soms zelfs actieve steun van de Turkse veiligheidsdiensten. *Fox News* stelt dat de Turkse regering ook steun heeft verleend aan ISIS door het geven van geld, logistieke middelen, training en wapens.¹⁰³

97 ISIS: the savage jihadist laying waste to Iraq, 16 juni 2014, D.C. Clothesline,

<http://www.dclothesline.com/2014/06/16/isis-savage-jihadists-laying-waste-iraq/>

98 Is the fall of Mosul in Iraq to the jihadists a game changer?, 11 juni 2014, Jerusalem Center for Public Affairs,

<http://jcpa.org/fall-mosul-iraq-jihadists-game-changer/>

99 ISIS: the savage jihadist laying waste to Iraq, 16 juni 2014, D.C. Clothesline,

<http://www.dclothesline.com/2014/06/16/isis-savage-jihadists-laying-waste-iraq/>

100 Timmermans: veel Nederlandse jihadstrijders bij ISIS, 16 juni 2014, NRC, <http://www.nrc.nl/nieuws/2014/06/16/timmermans-veel-nederlandse-jihadstrijders-bij-isis/#>

101 Iraq crisis: Is Turkey's government supporting ISIS?, 19 juni 2014, Fox News,

<http://www.foxnews.com/opinion/2014/06/19/iraq-crisis-is-turkey-government-supporting-isis/>

102 Is Turkey's government supporting ISIS?, 19 juni 2014, Fox News,

<http://www.foxnews.com/opinion/2014/06/19/iraq-crisis-is-turkey-government-supporting-isis/>

103 Iraq crisis: Is Turkey's government supporting ISIS?, 19 juni 2014, Fox News,

<http://www.foxnews.com/opinion/2014/06/19/iraq-crisis-is-turkey-government-supporting-isis/>

Turkse bewoners vertellen over Turkse ambulances die naar gevechtszones gaan waar gestreden wordt tussen de Koerden en ISIS. Deze ambulances brengen gewonde strijders van ISIS naar Turkse ziekenhuizen. Er is een sensationele foto op het internet verschenen, die ISIS-commandant Abu Muhammad toont in het 'Hatay State Hospital' in april 2014.¹⁰⁴

In het artikel van *Fox News* schat een Turkse politicus van de oppositie dat Turkije 800 miljoen dollar heeft betaald aan ISIS voor het verscheppen van olie. Een andere politicus heeft informatie gepubliceerd over Turkse soldaten die training geven aan leden van ISIS. Critici stellen dat de Turkse premier Erdogan drie keer iemand heeft ontmoet van Yasin al-Qadi, die nauwe banden heeft met ISIS en deze groep ook financiert.

Ook in paragraaf 4.6. van dit rapport wordt aangegeven dat Turkije vermoedelijk extremisten steunt door het aanleveren van wapens. Ook ISIS maakt deel uit van de groepen die steun hebben gekregen.

Turkije geeft deze steun aan extremisten omdat Ankara zowel het regime van Assad wil zien vallen als ook het door een Koerdische alliantie beheerste gebied in het noordoosten van Syrië. De Turkse analist Mustafa Akyol stelt dat Ankara iedereen goedkeurde die tegen het regime van Assad vocht, waaronder ISIS. De overheid accepteerde dat islamieten verschrikkelijke daden konden begaan. Dit heeft geleid tot blindheid ten opzicht van gewelddadige jihadisten. Ook is ISIS populair in Turkije.¹⁰⁵

De online krant *Al-Monitor* roept Turkije op om de grenzen dicht te doen voor ISIS. De Koerden in het noordoosten van Syrië dreigen met acties als Turkije niet stopt met het steunen van extremisten.¹⁰⁶ De Libanese online krant *Al-Akhbar* meldt dat regelmatig wordt gezien hoe het Turkse leger toeziet op de verplaatsing van al-Qaida strijders over de grens naar het Koerdische gebied. Een paar dagen geleden liet het Turkse leger nog 150 vechters van ISIS en andere islamitische brigades toe om met zes tanks en pick-up trucks geladen met wapens naar het dorp Alouk te komen.¹⁰⁷

Turkije heeft zijn ogen gesloten voor de nadelen van extremistische groeperingen. Zolang zij stredden tegen het leger van Assad en de Koerden zag de Turkse overheid alles door de vingers. Daar zien we nu het resultaat van. Een belangrijk deel van het probleem in Syrië en Irak is extremisme in naam van de islam.¹⁰⁸

104 Iraq crisis: Is Turkey's government supporting ISIS?, 19 juni 2014, Fox News, <http://www.foxnews.com/opinion/2014/06/19/iraq-crisis-is-turkey-government-supporting-isis/>

105 Iraq crisis: Is Turkey's government supporting ISIS?, 19 juni 2014, Fox News, <http://www.foxnews.com/opinion/2014/06/19/iraq-crisis-is-turkey-government-supporting-isis/>

106 <http://www.foxnews.com/opinion/2014/06/19/iraq-crisis-is-turkey-government-supporting-isis/>

107 Turkey stands with al-Qaida against the Kurds, 23 september 2013, Alakhbar english, <http://english.al-akhbar.com/node/17111>

108 Turkey wakes up to 'jihadist' terror, 14 juni 2014, Hurriyet Daily News, <http://www.hurriyetaidailynews.com/turkey-wakes-up-to-jihadist-terror.aspx?pageID=517&nID=67771&NewsCatID=411>

6. Aanbevelingen

Veel mensen in Turkije en Syrië zijn ervan overtuigd dat Turkije extremisten steunt die in Syrië (ernstige) mensenrechtenschendingen plegen. Er zijn een aantal beschuldigingen waar Turkije inhoudelijk niet op reageert en/of niet voorziet in een goed onderbouwde verdediging.

De vraag is nu wat de internationale gemeenschap gaat ondernemen om Turkije tot verantwoordelijkheid te roepen en om te onderzoeken of deze beschuldigingen correct zijn. Nederland bevindt zich in een extra betrokken positie nu het actief steun geeft aan Turkije door middel van Patriot-eenheden. Hierdoor is een risico ontstaan dat Nederland actief in het militaire conflict betrokken zal raken. Gezien deze steun die Nederland verschaft aan Turkije is er sprake van een recht om opheldering van de Turkse overheid. Additionele factoren zijn het NAVO-bondgenootschap van Turkije zowel als het kandidaat-lidmaatschap bij de Europese Unie.

Verschillende Nederlandse parlementsleden hebben gepoogd actie te ondernemen, onder andere door het indienen van moties in maart en april omtrent de onderwerpen besproken in dit rapport. Mede op basis van deze moties zijn de volgende aanbevelingen tot stand gekomen:

- In internationaal verband te pleiten voor een onafhankelijk onderzoek naar mogelijke Turkse betrokkenheid bij de oorlog in Syrië;
- In internationaal verband onderzoek te bepleiten naar de mogelijke betrokkenheid van Turkije inzake de ontvoering van de twee bisschoppen, alsook het berechten van de vermoedelijke dader Abu Banat voor zijn aandeel in deze zaak en in andere mensenrechtenschendingen;
- Onderzoek te doen ter opheldering van de exacte gebeurtenissen tijdens de inname van Kessab, daarbij onderzoekende de rol van Turkije;
- In internationaal verband onderzoek te bepleiten naar de mogelijke steun van Turkije aan de ontwikkeling van chemische wapencapaciteit van jihadisten in Syrië, alsmede hernieuwd onderzoek te bepleiten naar de schuldvraag en de toedracht van de chemische aanval op Ghouta;
- In het licht van de recente gebeurtenissen in Irak, waarbij de terroristische beweging ISIS aan terrein wint, Turkije te dwingen onmiddellijk hun grenzen te sluiten voor jihadisten en geen enkele steun meer te verlenen aan welke jihadistische groepering dan ook;
- Turkse medewerking aan de onderzoeken af te dwingen en de terugtrekking van Patriot-eenheden hierbij als pressiemiddel te gebruiken;
- Toenadering te zoeken tot het EHRM ter samenwerking omtrent de opheldering van de rol van Turkije bij wandaden in Syrië.

7. Contactgegevens

Jubilee Campaign

Hagemuntstraat 21
4205 GA Gorinchem

Tel.: +31 (0) 183 820 200

E-mail: info@jubileecampaign.nl

Website: www.jubileecampaign.nl

Contactgegevens auteur:

Liesbeth Janssen, liesbeth@jubileecampaign.nl

Aramese Beweging voor Mensenrechten (ABM)

Vlierstraat 93,
7544 GG Enschede

Tel.: +31 (0) 6 1649 9336

E-mail: info@aramesebeweging.nl of aziz.bethaho@kpnmail.nl

Website: www.aramesebeweging.nl